

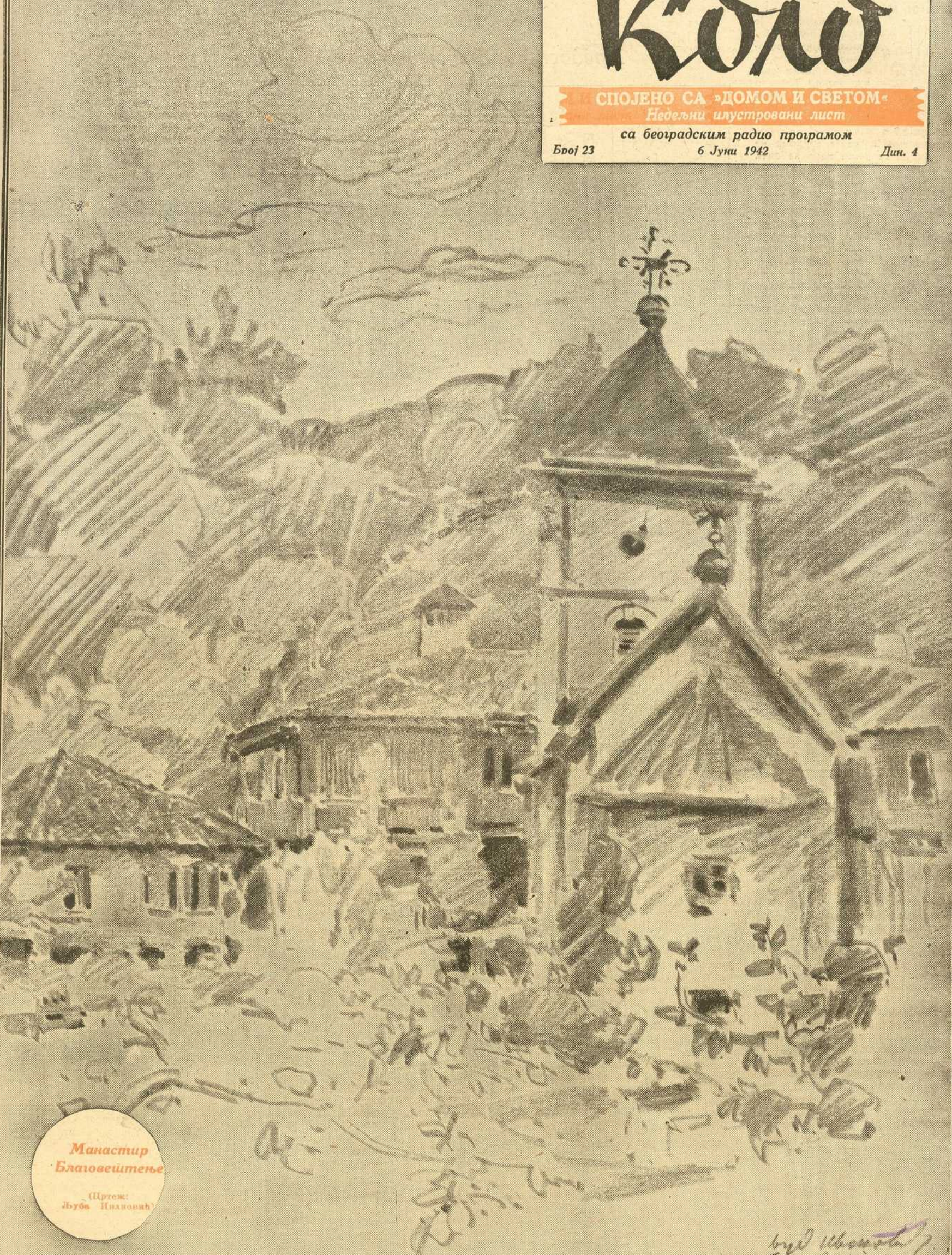
WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Коло

СПОЈЕНО СА »ДОМОМ И СВЕТОМ«
Недељни илустровани лист
са београдским радио програмом

Број 23   6 Јуни 1942   Дин. 4

**Манастир
Благовештење**

(Цртеж:
Љуба Илићковић)

*byd Ilkovic
blagoveshtenje 9/1*

КАЛЕНДАР МОГА КОМШИЈЕ

НЕДЕЉА 31 МАЈ

Мој комшија је надалеко чувен као човек који невероватно пластично уме да објасни сваку ствар. Тако га јуче пита његов најмлађи синчић:

— Тата, шта је то

конференција?

— Конференција, то је седница на којој треба да се реши када ће бити идући састанак.

ПОНЕДЕЉАК 1 ЈУНИ

Водио се разговор у канцеларији уредника једне књижевне библиотеке:

— Господине уреднице, мислите ли да ћу икада моћи да штампам неку своју ствар у вашем књижевном издању?

— Можда... Нећу ни ја живети вечно.

УТОРАК 2 ЈУНИ

Објашњавају се, синоћ, комшија и госпа комшиница.

— Наша је ћерка још исувише млада за удају, жено. У осталом најбоље је да причека док је не запроси неки честит и исправан човек...! — узе да доказује комшија.

— Што говориш глупости, човече. А, зар сам ја чекала! — тресну госпа комшиница и остаде по њеном...

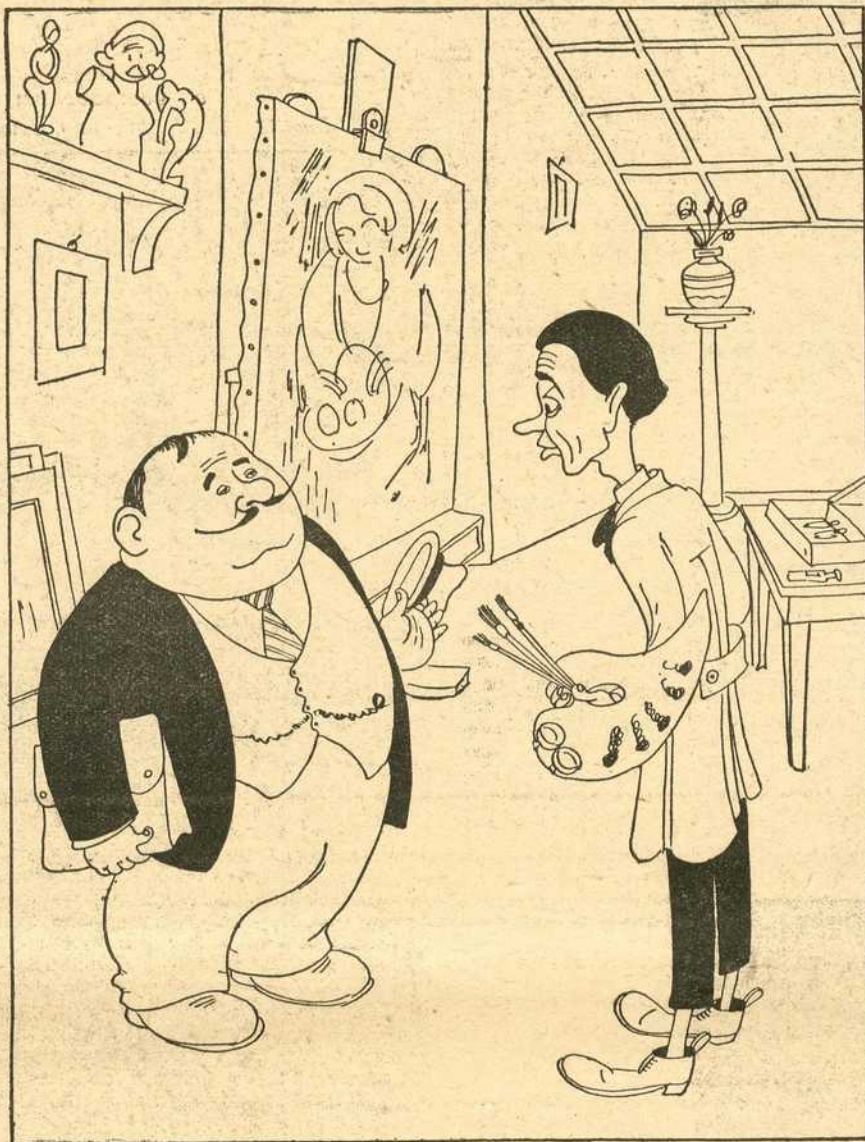
СРЕДА 3 ЈУНИ

На празном плацу, ту у нашем комшилuku гостује један ринглшпил и један мађионичар под шатром. Мој комшија, који све мора да види и чује, ишао на мађионичарску претставу и увече нам прича овај дијалог:

Мађионичар: — Е, сад, нека на позорницу дође један од поштованих гледалаца. Свеједно који... Хајде, рецимо ти мали, ти што се стидиш.

Предострожни мецена

— Сliku ћу вам изградити у уљу.

— Добро, али да неће то да утиче нешто на моје следовање?

Ти ме никада до сад ниси видео, зар не?

Малишан из публике: — Нисам, тата!

ЧЕТВРТАК 4 ЈУНИ

Пред једном кафаницом у Скадарлији седе један наш познати оперски певач и један публициста, који, узгред буди речено више ужива репутацију испичутуре него писца. Седе и разговарају. Одједном ће оперски певач, да би се оправдао што не пије, рећи:

— Не пијем јер у моме грлу лежи читаво имање...

— И у моме! — додаде бекрија и поручи четврто пола литра.

ПЕТАК 5 ЈУНИ

Ономад у једном познатом београдском ресторану, ручао гост платио ручак и затражио да позову газду. Келнер га позвао.

— Шта жели, господин? — упитао газда госта.

— Загрлите ме и пољубите!

— Молим!? — забезекнуо се газда.

— Загрлите ме и пољубите, кад вам кажем!

— Али, зашто забога?

— Зато што се никада више нећемо видети!

СУБОТА 6 ЈУНИ

Жали нам се онај наш суплент из комшилuka, о коме је већ било речи у комшијином календару.

— Замислите, молим вас, како деца могу да доведу човека у неприлику... Узмите, јуче, на часу, један шврћа, мој ђак, дигао руку а кад сам му казао да устане, он ме пред целим разредом упита: „Молим вас, господине, а шта ради ветар кад не дува?“

М-ћ

О СВЕМУ И СВАЧЕМУ

ВИСИНА ОБЛАКА

Висина облака над тлом зависи од температуре атмосфере. Чим је атмосфера топлија тим су облаци вишљи. Примећено је да су исти типови облака на Екватору удаљени од земље за 16.000 метара док на Гренланду достижу раздаљину од једва 1000 метара.

ЧУДНЕ ЗАЛОГЕ ЉУБАВИ

Један од најчуднијих залага љубави је сигурно онај који Индуси са Саломонових острва нуде својим лепотицама. То је једна огрлица дугачка скоро шездесет сантиметара, састављена од ванредно танких влакана на која су наденуте хиљаде и хиљаде ножица неке врсте мајских буба које живе на тим острвима. Те огрлице теже једва неколико грама а имају блештаву зелену боју са златним и црвенкастим рефлексима. Обрнавши пажњу на умор који треба да осете хватајући толике хиљаде буба потребних само за једну огрлицу мора се признати да Индуси поклањајући свој рад особи својих снова, приносе заиста убедљив доказ љубавне привржености.

ЉУДИ КОЈИ СТАНУЈУ У ГНЕЗДИМА

Индијанци племена Тибурон једног острва у Калифорниском заливу воде нарочити начин живота у великим округлим корпама од трске са огромном рупом на врху која служи за из-

лаз и улаз, другим речима у правим гнездима саграђеним по узору на птичија. Загушљива клима њиховог краја приморава Индијанце да живе у једном заклопу пуном ваздуха који у једно може и да их заштити од страшних ветрова који са мора дувају на њихова острва.

ЕЛЕКТРИЧНО ДРВО

У шумама Индије расте електрично дрво које је несумњиво један од најинтересантнијих феномена у биљном царству. Листови ове биљке су испуњени електрицитетом и човек и при најмањем додиру с њима бива осетно потресан. Ово дрво дејствује на магнетичну иглу већ на раздаљину од 200 метара. Количина његовог електрицитета није увек једнака. Око подне достигаје свој максимум, затим полако опада, да би у поноћ имала свој минимум. У кишне и облачне дане она је врло мала. Птице и инсекти избегавају ово чудно дрво.

ИНСЕКТИ НА МОРСКОЈ ПУЧИНИ

Маколико да изгледа чудно на Океанима на великој удаљености (800 до 1000 километара) од обале, налазе се инсекти који пливају по води, слични својој браћи која се љубају по површинама бара и поточића. Дуго времена је била тајна како ова нежна бића могу ту да се одрже. Сада се међутим пронашло да они инстинктивно полажу своја јаја на перја птица селица која за време њиховог пута падају у великом броју и круже по Океану.

КОЛЕКЦИЈА СЛОНОВИХ КОЖА

Познато је да се све употребљава за колекцију: од уметничких слика чија вредност достиже астрономске цифре па до марака, кутија шибица, трамвајских карата. Али се недавно појавила и једна нова манија која изгледа скоро невероватна: манија скупљања слонових кожа. Већ неко време власници циркуса и зоолошких башти немогу да се одбране од купаца који желе да у случају да угине неки слон купе ма по којој цени његову кожу како би се могли похвалити пријатељима да су попунили колекцију.

ОД КОЈИХ СВЕ БОЛЕСТИ УМИРУ ПТИЦЕ

Ко би мислио да је најраспрострањенији узрок смрти код птица — епилепсија? Међутим, више од једне педине свију птица гину од ове болести. Други узроци смрти по бројном реду су следећи: запаљење плућа, запаљење мозга и катар прева. Све се то наравно односи на птице држане у кавезима. Оне које живе на слободи често су плен других животиња или завршавају свој живот за време зиме услед глади и хладноће.

ГРАД РОДА

Идилични планински град Пирдон на подножју Балкана у Бугарској има пет хиљада становника, од којих су три хиљаде људи и две хиљаде роде. Људи и роде у овоме малом месту тако су навикли једни на друге да птице ни зими не напуштају град, већ

хладније годишње доба проводе у шталама за стоку. У топлим месецима питоме роде оживљују слику града, шетају између људи и кола и одзивају се на имена која су им дали. Роде по имену Ненчо љубимац је целог Пирдона.

За време безмесних дана роде су испрва клеветале кљуновима око месарница узалудно очекујући отпатке. Кад су видели да је њихово клеветаштво узалудно, онда су у те дане пребавале старом начину исхране хватајући жабе по барама у околини.

ИНТЕРЕСАНТНЕ ЈАПАНСКЕ РЕКЛАМЕ

Јапанци сматрају да реклама пре свега треба да победи осећај неке особе. Њен успех ће бити тим већи чим дубље буде дирнула публику. Као пример наводимо оглас једне фабрике ћилима из Кобе: „Наши ћилими су мекани као кожа новорођенчета. Ми им посвећујемо исту онакву пажњу какву млади суруг посвећује својој жени. Молимо вас да посетите наше радње. Бићете примљени с великом љубавношћу.“

Главни уредник Мирослав Стевановић * Уредник Мића Димитријевић * За фотографије Александар Смић * Цртач Ђорђе Лобачев * Уредништво Поекарска ул. бр. 31. Телефон 25-010 * Власник и издавач: Орско издавачко предузеће А. Д. Јован Танковић * Администрација Дечанска 31, Београд. Тел. 24-001-10; штампа „Штампариа Београд“ А. Д., Дечанска 31. Тромесечна претплата: 46.— дина.

Догодаје

1 — Овим дана шеф шпанске државе генералисим Франко отворио је у Мадриду велику изложбу „Нове немачке архитектуре“. Том приликом, генералисиму Франку приређене су велике манифестације од стране омладине и грађанства.

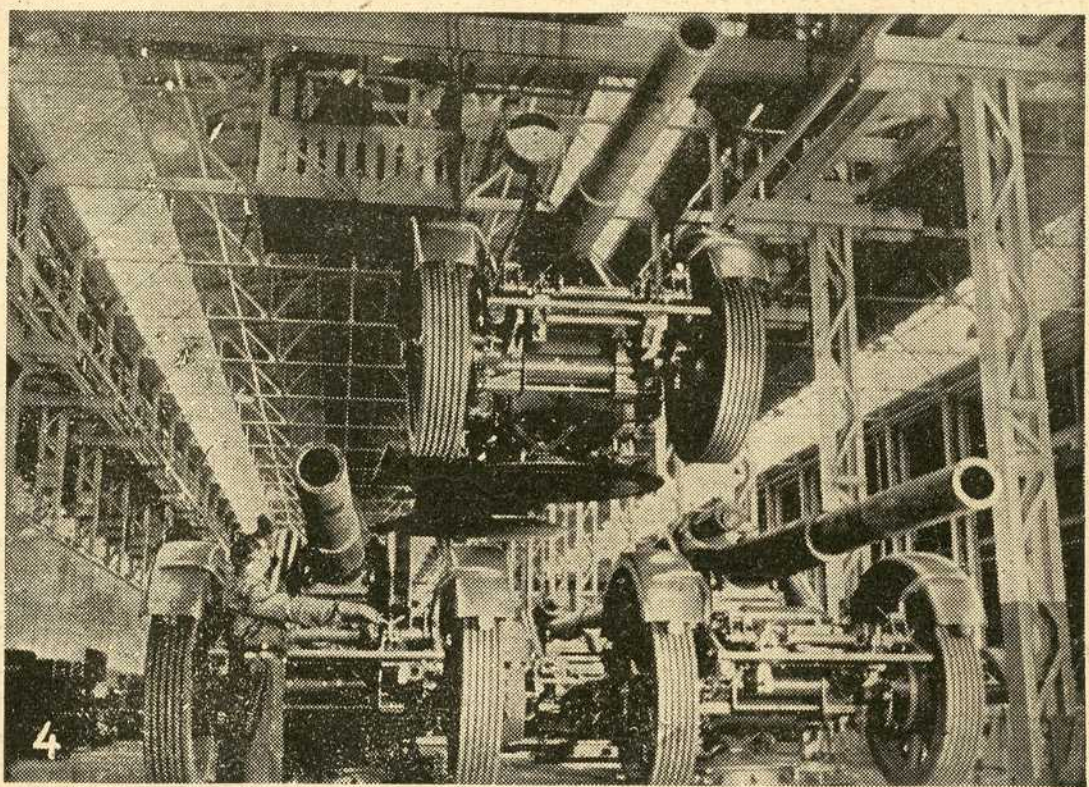

2 — И у италијанским варошима обрађене су и засејане све слободне површине вељишта. Слика приказује један такав „рагни ерг“ у античном делу града Рима.

3 — Шпанска идила: стадо бикова пасе на обалама Таја у провинцији Кастилији. Чобанин који чува стадо држи се као прави тореадор.

(Fotos: Belgrader Bildagentur)

4 — Прослава празника „Дана рада“ протекла је у Немачкој у знаку појачања рада у ратној индустрији.

5 — Под критичким оком режисера: Марија Андергаст, главна јунакиња у спортом филму „Велика игра“ пре снимања.

Гос'н Тошини Витамини

Бајка се, ономад, госпа Аспазија својој сестри по млеку госпа Радјоки:

— Пре се, брате, ништа није знало о неким витаминима, па нам ништа није фалило. Ево ја! Била сам шира него дужа, а никад нисам чула за те витамине... а ово сада да те Бог сачува! Све неки проналасци: те витамин А, те витамин Бе, те Це, па Еф, и кобајаги, чим те лекар прегледа, каже ти: „Вама не достаје витамин Це!“ И, слатка, свака ти се, што важу, шуша хвали: „На строгој сам дијети! Нашли лекари да немам довољно витамина Бе“. То се фали а овамо не зна ни пола азбуке да прочита... Беснуља! Фали јој витамин Мо!...

— Ју, какав ти је то витамин Мо! — згранула се сестра по млеку.

— Витамин Мо! Те ти је мотка... Тим сам витамином излечила оног маторог... па му сад ништа више не фали...

*
Уствари, ево шта се десило госпа Аспазијином матором, г. Тоши! (а због тога је госпа Аспазија и омовнула све витамине):

Г. Тоша био стари гурман и кад се оно мало проредило месо, узео да се жали. Час је, каже, малаксао, час ово час оно, док једног дана не дође кући и рече сав мрачан госпа Аспазији:

— Жено, ја немам витамине! Прегледао ме доктор и каже ми да ми недостају највиталнији витамини... — Ију, црни Тошо, зар и теби? — запрепастила се госпа Аспазија која на те витамине дотле ништа није давала.

— И мени!
— Па?
— Па, ништа.
— И ја кажем па ништа! Кад си могао пре рата без витамина, можеш ваљда и сад...
— Ама, опет ти! — љутнуо се г. Тоша.
— Шта опет ја?
— Па опет почињеш стару песму. Докле ћу да ти објашњавам да без витамина нема живота... То ти је оно што држи душу човеку...
— То ми још никад ниси рекао.
— Ако ти нисам рекао, сад ти кажем...
— Па, добро, де. Што се одмах љуташ. Ако ти баш треба неки витамин, да га купим...
— Ама, нема, жено. Нема, разумеш...
— Па да видимо на Црној берзи?
— Та иди молим те... Каква Црна берза и витамини.

После неколико дана г. Тоша саопшти госпа Аспазији да је преко неког пријатеља, којег је у своје време нечим задужио, успео да пронађе витамине...

Сирота госпа Аспазија обрадовала се као мало дете за оцеве, и узела да благосиља оног пријатеља г. Тошиног:

— Е Бог му дао здравља...! У том благосиљању била изгубила из вида да припита г. Тошу како то да она не осећа недостатак витамина, а хране се из исте шерпе, а он осећа. Место то да га припита, она навалила на свог маторог да одмах почне с витаминима, да их узима. Није се, јадна ни интересовала, од радости, како се узимају, и зашто г. Тоша не донесе те витамине кући па ту да их пије, на два сата после јела, рецимо, или изјутра нашег срца...

— Полако де, узеху их...! говорно г. Тоша госпа Аспазији. Ево сутра ћу прву партију да прогутам...

Сутрадан, госпа Аспазија, кад дошао г. Тоша, још с врата питала:

— Јеси узео витамине?
— Јесам!
— Е, нека ти је наздравље. Само, молим те Тошо, узимај их уредно... Немој да прескочиш који дан, као оно кад си почињао да лечиш зубе...
— Ама, не брини... Узимам редовно...!

И, збиља, г. Тоша узима редовно витамине изван куће. Госпа Аспазији се већ после неколико дана учинило као да је вен матори свежији, бодрији и орнији, и задовољно се смешкала у себи: Ко зна, и далеко било, шта је мислила госпа Аспазија, какву све чаробну моћ имају ти витамини, у које све до г. Тошиног случаја, ама баш ништа није хтела да верује, и сматрала их присто, као нуку фантазију београдских монденки...

Најзад, пало чак у очи и госпа Аспазијиној првој комшиници, да је г. Тоша свежији и да је некако чини и расположен... И питала. Госпа Аспазија сва задовољна рекла јој:

— Море, ћути, слатка... То све од витамина...

Чак посаветовала комшиницу, у поверењу, да и она покуша да наговори свог маторог да узима витамине...

*
И, ишло би то тако с витаминима да се није десило, што се десило. Једно поподне отишла госпа Аспазија своје фризеру на ондулацију (хтела, јадна, да се мало дотера због гос'н Тошини витамини) и како било много света у салону, села да причека. Дали јој неке илустрације да прелистава, и кад их прелистала, бацила поглед кроз излог на улицу. И у кој

мах бацила поглед у тај мах јој нешто пресече дах испод саме јабучнице.

Напољу, на улици, баш пред излогом спазила свог Тошу, ни мање ни више, него с две фрајлице (берке могле да му буду) и то испод руке. Једна с једне а друга с друге стране. Застали тренутак пред фризеровим налогом, бацили поглед на неку перикку боје платина, и кренули даље.

Ма да најдубље увређена, понижена, уздрхтала, госпа Аспазија је имала још толико снаге да уччи да је једна од ових дамица имала на својој хаљини монограм Д, а друга Ц. То је уччила, а онда је прикупила последњу снагу и затражила чашу воде...

Мало доцније, кад је отворила очи, чула је неке гласове око себе:

— Припала јој мука... Врућина овде од ових апарата за сушење косе...

*
Увече, госпа Аспазија, савлађујући у себи бес, питала г. Тошу:

— Је ли, богати, узимаш ли још оне витамине?
— Узимам!
— А, никад ми не рече који ти витамини фале?

— Па није то важно...
— А, да ти не фале Це и Де?
— Јесте! А, откуд знаш?
— Знам отуда што сам те видела с оба витамина...
— А?! — забезекну се г. Тоша а глас га издаде.
— Видела сам те, данас после подне... па пошто ти оба витамина добро чине ти их стег'о испод руке да ти не умакну... Је ли... Је ли мушка Клеопатро... мушка Мепанино (тако је госпа Аспазија звала Месалину) то су твоји витамини... Досадио ти витамин „А“, (Аспазија) па ко велиш дај да променим витамин и да узем два одједном „Це“ (Цецу) и „Де“ (сигурно Десу)... А? Говори... Што си умукао, не преговорио никад речи да Бог да...
*
— И шта је било слатка? — питала сестра по млеку.
— Дала сам му витамин Мо... и сад несме да мрдне више, а поред тога сам му већ ставила до знања: „Кад си се венчао с витамином „А“, има то да ти буде до краја живота, а не да измењаш целу азбуку па пријало ти или не...!“
М. Дим.

Историске и друге анекдоте

МИЛИЋЕВИЋ И КНЕЗ МИЛОШ

Милан Ђ. Милићевић, сразмерно још млад човек, добио за уредника „Српских новина“, што су догле добијали само старији људи и поузданији према „Правитељству“. Зато се Милићевић решио да оде кнезу Милошу у Топчидер да му захвали. У свом оду

шевљењу Милићевић поче да „развија програм“. Стари кнез је неко време стрпљиво слушао орације, а затим га прекиде речима:

— Сви ви млади људи умете лепо да причате. Да видим шта ћеш ти да урадиш. Зато: љуби руку па иди!

СВАКОГ НА СВОЈЕ МЕСТО

За време краља Милана, Радивоје Милојковић, један од првака либералне странке, постао је министар унутрашњих дела. Наравно да су се сјатили сви партиски пријатељи око њега тражећи један ово, други оно, али он ипак није хтео да учини ништа против своје савести. Дошао му тако и неки пензионисани срески начелник, либерал, да му честита и изјави своју радост што га као једномилешника види на министарском положају. Уједно га замолио да га постави за окружног начелника у извесном округу.

Милојковић је добро знао тог бившег среског начелника колико мало вреди и каквог је карактера. Није био ни за срез акамоли за округ! И то још хоће да бира округ. Каква дрскост!

— Не могу вас поставити! — рекао је Милојковић хладно и одмерено. — Али се могу аузети да добијете место у пошти. Ако желите, замолити свог колегу из ресора пошта да вас прими... Па покушајте ту!

Бивши срески начелник добро је разумео шта о њему Милојковић мисли. Кратко се поздравио и брзо нестало.

ШТА СУ ТО РЕГУТИ

Године 1829 кнез Милош решио да установи за себе нарочиту гарду. Све нахијске старешине добила су наређење да му за гарду пошаљу одређени број младина из најбољих сеоских кућа, који ће по стасу и угледу бити најодабранији. Врховни кнез Гојга у Старом Влаху такође је добио писмено наређење да одабере и пошаље у Крагујевац четири здрава и наочита регрута.

— Шта ли су му то регрути? — ишчуђавао се кнез Гојга на већу сеоских кнежева.

Дуго се већало док се неки од присутних није досетио да ће то бити угојени златиборски волови, јер се зима приближује, па треба кнезу за посек. Два човека потераше волове за Крагујевац са писмом кнезу:

— Господару! Ево ти шаљем четири регрута, бољи се нијесу могли наћи у Старом Влаху!

Када је примио писмо, кнез затражи да му уведу регруте. Сељаци су се у чуду згледали.

— Чујете ли шта кажем? — викнуо је кнез нестрпено. — Жељан сам да видим те стасите јунаке Старог Влаха!

— Ама оно је стока, господару!
— Каква стока? — љутну се кнез.
— Дај људе овамо!
— Ама оно је марва! Неће моћи уз басамаке!

Сада је дошао ред на кнеза да се изненади. Изишао је сам да види ре-

груте и уместо њих спазио — четири вола. Завртео је главом, осмехнуо се и викнуо:

— Сјајни регрути! Зна Гојга шта треба кнезу Милошу! Нека ми пошаље још четири одабрана солдата, па ће ми бити најбољи кнез у мојој кнежевини!

WWW.UNI.NS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

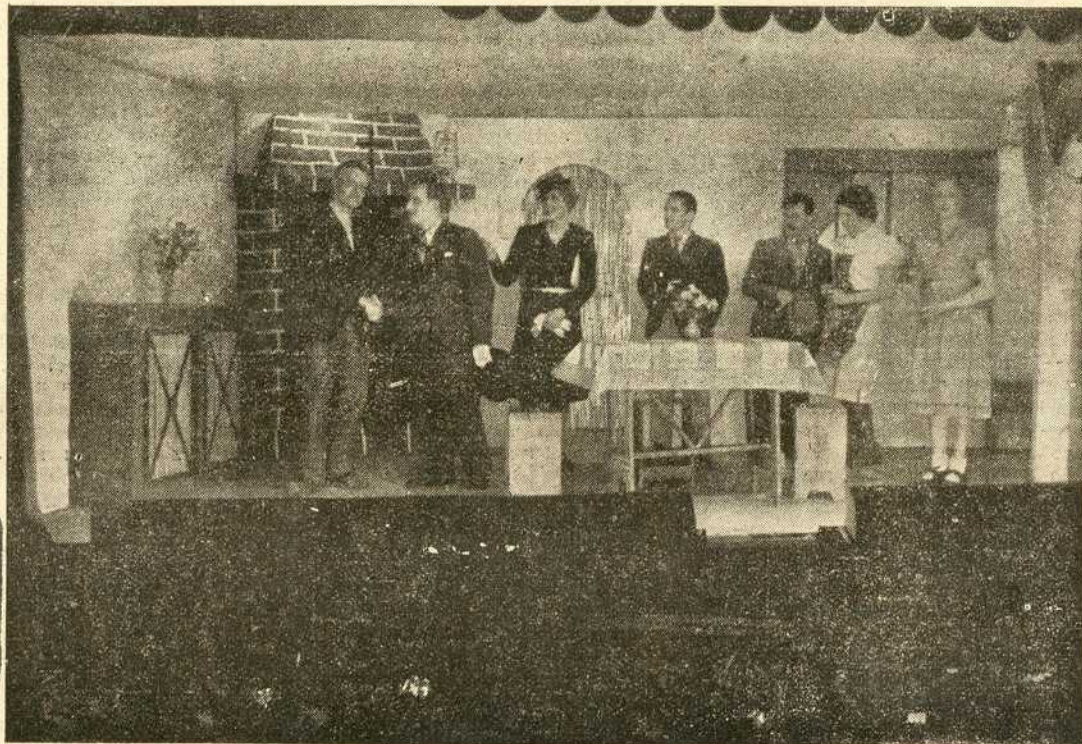
Наши у заробљеништву

Позориште „Сталај – VIII А“

„Неклонуло срце“

Живот наших заробљеника у Немачкој не тече више тако монотонно као у почетку. И у официрским логорима друштвени живот је почео да се развија, јер су се указивале потребе за такозваном „душевном храном“ и за разонодом, па су се почеле отварати библиотеке и читаонице, позоришта и хорови, музичке секције и спортска удружења. Војнички логори чак нису заостали у томе иза официрских. И они су уколико су им прилике и време дозвољавали, почели са уметничким приредбама.

(Фото: Приватна својина)

Основане су позоришне групе које су се трудиле да претставама пруже разоноде својим друговима и ублаже монотонију логорског живота. У томе су и успели како то слике показују, и како нам о томе сами заробљеници пишу.

Уметничким приредбама придаје се нарочита пажња и оне стоје на достојној висини. Логорска управа показала је много разумевања за стваралачки рад чиме је организаторима ових приредаба створила могућност да се и далеко од своје отаџбине духовно развијају. Иницијативу за ове приредбе у војничким логорима дала је омладина, која се показала врло агилна. Једна група младих заробљеника основала је српско позориште „Неклонуло срце“ које редовно даје успеле претставе са оним материјалом који им стоји на расположењу. Тако многи од наших у заробљеништву проводе своје време ведро и у забави. Ове слике пружају довољно доказа како се војници из Сталага VIII А у најлешем расположењу са младалачком ведрином забављају на једном Маскен-балу где су мушкарци у женским тоалетама заменили женско друштво.

Уметнички програми и забаве испуњају њихов дух, тако да се они ослобађају мисли и брига које их везују за њихове домове, бар у тим часовима.

За нас, у Домовини, то што наши млади у заробљеништву, нису клонули духом, најбоља је утеха....

Маша Блондел до. 7

(18)

Увече, у седам сати, вечероа је Мурфи у собици госпође Кремјо. Добио је омлет од јаја, зелену салату и каву. При вечери читао је последње издање новина. Вратарка није била расположена за разговор. Нови станар и поред маникиркине претпојавке ипак није дошао. А оне страшне фотографије, што јој је показао Корде, налазиле су јој на очи као авети.

— Ја се ванео, а ко зна колико је сати? наједном рече Мурфи.

— Још нема ни пола осам.

— Добро је. Ноћ је наша! Наслов ми се допао...

— Неког филма?

— Да. У улици Тривоан? Где је то?

— Чини ми се на звездином тргу, али не знам баш тачно.

Мурфи устале да потражи на плану Париза, који је висно на зиду. Вратарка му поможе и убрзо пронађоше ту улицу.

— Па имате још довољно времена, примети вратарка видећи да се Мурфи спрема за одлазак.

— Промене ради прочетаћу мало. Јер подземна железница и тако је у ово доба препуна. А где је госпођица Алиса? Мога би и она да пође са мном...

— Не знам. Изашла је. Хоћу ли да јој кажем где сте отишли?

— Ако дође пре осам. До виђења!

— Пријатна забава, господине Мурфи!

Гледала је за њим климајући главом. Од неког времена мање јој се допао. Приметила је да се променио. Добио је други израз лица, непријатан израз, што раније није имао. Чудило је госпођу Кремјо откуда томе младићу новача? Он јој се представио као студент али његове студије изгледале су јој сумњиве и то јој је вадало бриге.

— И мени.

— Чиме да загладим то? Вискијем? Хтео је да се маши за боцу али она га вадња:

— Већ сам попила два. Ако попијем и трећи сподашће ме љубав! Уместо тога радо бих пушила...

Лонтон се насмеја и извлачећи фијоку рече:

— Овога пута имам већи избор. Могу вас понудити „Маријан“ цигаретом... Молим!

Пошто је пућнула неколико густих димова упита га:

— Јесте ли радознали?

— Слагао бих кад бих противно тврдио.

— Кад излази ноћно издање? Он погледа на стони сат.

— Оно је већ сложено.

— А шта то значи?

— Да ће ускоро почети штампање...

— Е онда сте малерозни...

— Зашто? упита Лонтон прилично узбуђен. Ако треба избацићу слог!

— Један разбојнички препад...

Лонтон скочи:

— Не правите глупе шале!

— Описати разбојнички напад пре но што се десило, то је врло мудра шала.

Новинар је пажљиво посматрао Алису. Да не мисли да га превари?

— Не гледајте ме тако јер ћу се размазати...

— Зашто сте дошли баш код мене?

— На председник републике није хтео да ме прими. Ходете ли ви прибележити што вам говорим док ме није прошла воља?

Лонтон испољи своју опреаност.

— То што ми говорите свакога би забезбегнуло! Надам се да можете себи претставити шта то значи унапред знати за какав злочин а не известити полицију?

— Изгледам ли толико шашава?

— Па хајд' речите!

— У двадесет и један сат, дакле ускоро, биће нападнута мис Глорија Браун... Трајаће се само, али тако је.

— Ко ће је напасти?

— Два апаша. Пућаће на њу кад наиђе аутом поред Дијаниног павиљона.

— У Булоњској шуми?

— Да.

Лонтон прибележи и замисли се.

— Шта размишљате?

— Зашто ви ту ствар не пустите да иде својим током. Да нисте љубоморни на Глорију Браун?

— То је за вас сасвим свеједно. Испенађује ме да се упуштате у испитивање осећања! Као новинара свакако вас интересује само догађај?

Морало је да се насмеје, па јој рече:

— Ви то тако говорите као да сви људи једва чекају догађаје из пакла. Причате ми о злочину и сад ја треба

да се радујем и кличем! сасвим обична ствар.

— Да би вам умирила савест, рећи ћу вам, да сад мис Браун ондулира косу, да би изгледала што лепша жртва...

— Према томе она зна шта је очекује?

— Дабоме.

— Дакле подвала? А малочас рекосте да ће на њу пуцати два апаша?

— Јесте, казала сам, и ако што брже не одете, онда сам се у вама јако преварила. Као репортер криминалних догађаја требало би да сте навикнути на препреде мисли.

— Сад знам.

— Тежак порођај, господине Лонтоне!

— Неко ће је спасти, али ко? Ваљда неће Мурфи?

— А ко би други?

Новинар се брзо присети:

— Сутра се не сме извршити венчање с Дипреом? Је ли тачно?

— Тако је.

— И ви допуштате да се то деси? Па вама мора бити пријатно то венчање?

Алиса се подругљиво искревељи:

— Ви сте се побркали. Не Мурфи него Глорија Браун не жели то венчање. Не зато што воли Мурфија, најмање због тога, него што не жели да буде продана. Једна нијанса често учини много. До виђења!

Алиса устале.

— А ко жели да је прода Дипреу? упита он али она је већ била на вратима.

— Мислила сам да уживате у укусином залагајчићима, а ви сте ждериња! До виђења!

Пошао је за њом али је она већ промакла и изишла.

*

Дуго још стајао је на месту где се ватакао и размишљао. Знао се да Блонделова улица остаје нерешена загонетка... Шта да се ради? Изгледало му је примамљиво да опет предухитри полицију и остане веран старом такмичењу истраге и новинарства али с тим истрчавањем могла би се учинити и крупна омашка!

— Баволска ствар! промрмља он седајући за сто и тала му дође згодна мисао: да присуствује томе препаду.

Одмах је известио свога шефа.

— Зауоставите два последња ваљка. Послаћу вам одмах после девет сати једну „бомбу!“ Прва страна два ступца, два клишеа. Гарантујем за пет издања. Може?

Кад Пим Лонтон нешто предложи то се одмах примало. Као увек и овога пута морао се похвалити, јер кад су око десет сати продавци новина истрчали из експедиције и разлетели

се на све стране града. Париз је био обогаћен новом сензацијом. „Разбојнички напад у Булоњској шуми!“ викали су продавци. „Нападнута је мис Глорија Браун. Дипреова вереница! Јуначко дело једног пролазника! Два мртва!“

Три издања разграбљена су зачас. Сензациони утисак учиниле су две слике напада. На једној је тачно ухваћен скок разбојника на ауто, а на другој моменат када је извесни Алекс Мурфи обојину убио.

Док се сензација даље ширила, Пим Лонтон седео је у шефовој канцеларији. Шеф се чудно:

— Чудновато како сте сазнали за тај случај! Јединствена репортажа. Али зар не помислите да ће вас полиција позвати на саслушање?

— То је тачно. Зато баш и хоћу да одмах говорим с вама, да би нам се искази поклупали. Хтео сам да присуствујем Дипреовом венчању и због тога сам данас понео фотографски апарат и магнезијум. Тада сам, сасвим случајно, наишао у девет сати на овај препад... То је моја званична изјава, шефе.

— Добро. А каква је приватна изјава, хоћете ли ми рећи?

— Засад не.

— Разумем вас, Лонтоне. Тако је и боље.

— Можда, а вероваћете ми да нисам имао ни појма да ће двојица погинути...

— Два бандита. За то не треба да вас гризе савест.

Лонтон не одговори ништа. Мислио је на Алису. Да ли је она, кад је била код њега, анала да ће се то тако драматично десити? Мучно. Али Мурфи је гаштер; интелегентан, опасан тип. Тачно је да није никаква штета за оба апаша који су пристали на овакву подвалу, али тако исто тачно је да је Мурфи страхан човек, јер је убио двојицу, који то нису ни слутили само да би уклонили непријатна два сведока или дошнје два уцењивача.

— У коме ћете се правцу возити, Лонтоне? Могао бих и ја с вама?

— Разуме се, шефе.

— Моја су кола на оправци.

Кад су били у колима, Лонтон је поверљиво своме претпостављеном, да се неколико дана неће појављивати у редакцији.

— Јер ова ће ствар имати и један наставак...

— Добро. А сутра свакако неће ни бити венчање?

— На због тога је све ово и било, шефе.

— Чудан свет, Лонтоне! Политика има невероватне везе, је л' те?

— Тако је. Претеране амбиције немају граница. То су искусили и она два бандита.

— А је ли та мис Браун повређена.

— Није. Онесвестила се и однели су је у неку клинику.

Кола скренуше у улику светог Хонорија.

— Овде ћу се скинути, драги Лонтоне. До виђења!

Голота (Избеглицама)

Тужно, очију сузних, иду не знајућ' куда,
Свесни да је остала густа њихова родна груди.

Прва слутња их мори, јаднике погнуте главе,
Мисле на лепше дане, жалосну судбину прате,
Свесни да неће моћи у прошлост да се врате,
Спремни да мирно сносе муке ужасне страве...

И тако, скрхани болом, полако одлазе они
Са родне груди где су младост провели своју.
Глас с неба допире до њих у горјом плачу и зноју,
И песму утехе чују, што кроз тишину звони:

„Поносу и болу вашем нигде примера нема,
И вас, хероје храбре, потомци ће да славе!
Зато: не коли'те духом, поносно дигните главе,
Сносите болове мирно: Боља се будућност спрема!“

Београд, маја 1942

Марија Вучковић

(Наставиће се)

Тараган

РОМАН ОД ЈУДВИГА ВОЛФА

XXXII

(18)

Гараган је провео једну врло мучну ноћ. Пред зору је чак узео револвер да се убије. Али у исти мах је увидео да то није никакво решење. Схватно је да је овакав „елегантан одлазак“ са овога света обичан кукавичлук. Живети, испаштати то је јунаштво у тешким тренуцима.

Идућег дана је отпутовао. Ана Квајс била је једино створење које би могло да га разуме и утеши. У Хајлгенберг је стигао рано ујутро. Ана је баш радила у банци.

— Добро јутро, Ана.

— Добро јутро, Гарагане, рекла је без чуђења, тако се бар њему учинило, кад га је угледала пред собом.

— Могу ли с тобом да говорим, Ана?

— Можеш, разуме се. Зашто не би могао?

Пружила му је руку и повела га у банку. Сели су на клупу.

— Предахни мало, Гарагане, одмор се. Тако слабо изгледаш.

— Путовао сам целе ноћи.

— Хоћеш ли шта да заложим или понижеш?

— Не, хвала. Хтео бих само да с тобом изменам неколико речи па ћу одмах даље.

Неколико тренутака седели су ћутећи. Тада Гараган, без колебања и умишљавања, поче да прича. Испричао је све. Кад је завршио, настала је опет ћутање. Најзад рече Ана:

— Да, ти си много претрпео, Гарагане. Али ко много пати, много му се прашта.

— А знаш ли ко је крив за све што се десило? Ти, Ана, ти си крива. Ниси смела да ћутиш, да чекаш, онда док се још није Глорија Дитриксен појавила у мом животу. Шта мушкарци знају о љубави? Ништа. Иницијатива је увек у рукама жене. Само робље се дају освајати.

— Сви смо ми криви, Гарагане, рече Ана понизно. — Сваки човек носи извесну кривицу у свом срцу. Само звери и животиње су без кривице, без савести и кајања. Глорија је морала да искупи свој грех, јер је њеном лажномисленом један човек изгубио живот. Ја се налазим овде јер писам имала храбрости. Николина испашта, јер је горда.

— Ти говориш као неки проповедник.

— У девољки си и хоћу да ти помогнем.

— Мени нема помоћи, ја сам прошао човек.

— Не, ти сам себи можеш да помогнеш.

— Ти говориш само да ме се ослободим...

— Не. Твоја је дужност, Гарагане, даље да живиш. Можда ћеш још успети да направим неки проналазак који ће служити људима за добро. Тиме ћеш најбоље да искупиш своју кривицу.

— Ти си врло мудра жена, Ана.

— Живот ме је научио мудрости. Само немој да ме прецењујеш, Гарагане. Ја носим свој крст и ја испаштам своју кривицу.

Погледао јој је дубоко у очи.

— Хвала ти, Ана. Ти си ми пружила наде и утеху. А сад морам да идем. Довиђења, Ана.

Пружио јој је руку и полагаоо напуну. Целим путем је размишљао о Аниним речима. Зрчак наде у спасење постојао је.

Новац Мекферсону није могао да врати, јер је њиме купио имање. Али могао је да ради на усавршавању свог мотора. Можда само мала грешка у конструкцији кочи примену за добро

човечанства. Ниуком случају Мекферсону није желео да остане дужан.

Доцније га опет обузе очајање. Зар су људи срећнији што су пронашли толике ствари: телефон, радио, авионе? Не, све је то обмана и лаж. Човек као појединац није постао срећнији. И кад је дошао на своје имање, био је опет очајан као и кад је пошао.

*

Код куће га је чекао неки непознати господин.

— Добро вече, бароне, рече хладно млади човек. Не знам да ли ме се сећате. Ја сам гроф Хеникштајн.

— Сећам вас се добро, господине грофе. Која вас срећа носи код мене?

— Хтео бих да знам, господине бароне, шта се десило онога поподневна између вас и ваше бивше жене у Медону? Хтео бих да знам зашто се госпођа Глорија убила и то вашим револвером?

— А којим правом ви то питате, господине грофе?

Млади гроф се исправи и рече одлучно:

— Ја сам волео госпођу Глорију.

Гараган га погледа у чуду. А онда обори главу као кривац.

— Шта имате да кажете у своју одбрану, бароне Гарагане, продужио је млади гроф као судија и осветник.

— Ништа, грофе, признајем да сам натерао Глорију у смрт.

— Онда морате то и да испаштате. Својим животом, бароне.

Гроф Хеникштајн се машао у деп.

— Не тако, грофе. Овако ћете бити криви због моје смрти. Има још један начин. Примам ваш позив на двобој!

Млади гроф застаде.

— Да, продужио је Гараган. Ја ћу вам дати задовољење. Вратите се у Берлин и пошљите ми своје секунданте. То ће бити боље и за вас и за мене.

Гроф Хеникштајн, после малог оклевања, климну главом у знак пристанка. Гараган га је испратио до врата. „То ће бити најбоље, помислио је кад се вратио у собу. Бар неће нико одговарати и после моје смрти“.

XXXIII

Ниједна жена, по себи, није ни сувише добра ни сувише рђава.

Николина, пошто је младом грофу Хеникштајну одала Гараганово боравање, почела је одједном да се каје. Била је у страху и због Гарагана и због грофа Хеникштајна.

После једне пробудене ноћи, испуњене најдирљивим слутњама, позвала је телефонском хотел у коме је отсео Хеникштајн да би се обавестила да ли је млади гроф стигао. Њено узбуђење је порасло кад је чула да се није вратио. Најрадије би сместа отпутова-

ла у Долгелин да лично види шта се десило. Али то није било могуће. Сва на иглама од нестрпљивости одјурила је на станицу да сачека долазак хамбуршког брзог воза који је стигао у подне. Али гроф Хеникштајн ни тим возом није стигао.

Напуштајући станицу дошло јој да заплаче. Њена страховања, изгледа, почела су да добијају конкретан облик. Изнервирана вратила се у канцеларију. Покушала је да се у раду утеши.

Увече је опет била на станици. На перону је чула где се говори о некој железничкој несрећи.

Једва је некако разумела обавештења која јој је дао један саобраћајни чиновник. Сударила су се два теретна воза и пруга је на једном месту порушена. Кад ће стићи хамбуршки брзи воз није познато, али се рачуна са закашњењем од 4—5 часова.

Николина се повукла у крајњи угао чекаонице. Као сиромашна грешница која оплакује своје грехове седела је и размишљала о својој кривици. У том тренутку ниједна казна јој није изгледала сувише строга.

После поноћи стигао је најзад хамбуршки брзи воз у станицу. Николина је скочила и похитала на перон. Замагљеним од суза очима гледала је на композицију воза који је улазио у станицу.

Али грофа Хеникштајна нигде није било. Николина је била уверена да чека некога који се никада неће вратити.

Наједном зачу, за леђима, познати глас:

— Добро вече, госпођице фон Квајс. Кога, ако смем да знам, чекате овде?

— Ви? — узвикну Николина у чуду. Била је спремна да падне у несвест.

— Да нисте чекали мене? — питао је са пријатним изненађењем у гласу — гроф Хеникштајн.

— Дабоме, баш вас, грофе. Ваљда не чекам свога шефа — господина Боковцера!

Гроф Хеникштајн се осмехну.

— Лако је вама, господине грофе, а ја умало да нисам умрла од страха.

Гроф Хеникштајн био је дирнут.

— Никада не бих рекао да ћерка једног официра може да умре од страха, рече у шали.

— Ах, којешта. Све жене су плашљиве.

Николина се наједном расположила, може се рећи, развеселила.

— Хвала богу, грофе, што сте се вратили. Али причајте, забота, шта се десило?

— Пре свега, Николина, треба да изиђемо из станице.

— Дабоме, то се разуме само по себи. Пола живота сам и онако остави-

ла на овој проклетој станици. Како би било да свратимо у ону кафаницу у улици Викторије Лујзе, где смо се први пут срели?

— Можемо, ако не затворе радњу док ми стигнемо. Већ је прошла поноћ. Боље би било да пођемо у ресторан мог хотела.

— Како ви кажете, грофе. Ја сам споразумна са свима, рече Николина.

Она је сада била у страху због Гарагана и са напрегнутом пажњом посматрала је лице свога пратиоца. Али тек кад су сели у ауто усудила се, свесна своје кривице, да зашита:

— А шта је с Гараганом, грофе? Да ли је још у животу?

— Да, жив је и здрав, рече гроф отежући.

— Збиља? Да ми ви не тајите истину, грофе, из сажаљења?

— Шта вам пада на памет. Дајем вам реч да је Гараган жив и здрав. А шта вам је толико стало до њега?

Николина пречу тобоже његово питање.

— Хвала богу, рече одахнувши.

Перви јој најзад понустише и створе навреше на очи.

Хеникштајн је погледа беспомоћно. Хтео је да је утеши, али није знао како. Најзад је ухватио за руку и рече нежно:

— Не будите дете, Николина. Ништа му се није десило као ни мени. Николина зајена. У недоумици он узе да јој љуби руку.

Тада му паде на памет да ће можда за три дана летати мртав на ливади у Долгелину. Постао је сентименталан и почео да јој љуби уплакване очи, а од очију до уста није било далеко. Николина је пустила, али наједном се трже и рече весело:

— Ах, све се у животу свршава тако обично. Ипак неће бити лоше, ако postanем грофица Хеникштајн. За први пут је ипак доста, грофе Хеникштајне...

Истргла му се из загрљаја. Млади гроф је прихватио њен тон:

— Наставак следује, драга Николина.

Близна лепе младе девојке која му се од почетка свиђала, много га је расположила.

Ауто стаде.

И хотелски ресторан се ватварао па су пошли у бар где су могли да седе ако је требало и до зоре.

— Што су људи постали трезни и штедљиви, рече Хеникштајн кад су најзад сели у један угао и поручили пиће.

— Причајте, грофе, шта се десило у Долгелину, рече млада девојка нестрпљиво.

— Много вам се жури, али испричаћу вам укратко.

Затим јој је испричао како се срео с Гараганом, како су лепо разговарали и како су се растали. Претставно је ствар најневиније као неки пријатељски разговор.

— И ви бисте хтели, драги мој, да вам то верујем? Онда ме заиста сматрате за неку наивну девојчицу.

— Уверавам вас, Николина, да је цела ствар тако текла.

Међутим, млади гроф из Штајерске није достигао једној берлинској девојци. Узела га је у унакрсну ватру и за четврт часа знала је све што је хтела да зна. Рекла је одлучно и убојево:

— Разуме се, да до двобоја неће доћи, драги грофе. Људи би рекли да сте се побали због мене.

Срећан ти рођендан, оче

Данас кад се кандило пали и свечани завлада мир,
Скрушена молитва у тишини поче,
Склопљених руку усне шалућу тихо:
»Срећан ти рођендан, оче!»

Са иконице наше благи осмејак зрачи:
Исус Христос се смеши, даје нам снаге и наде.
Боже, дај му живота и здравља.
»Срећан рођендан, оче!» Свенишњи века ти даде.

Вера,

ћерка Александра Марковића
рес. поручника

Београд, маја 1942.

(Наставиће се)

мушкарци опажају на жени

Ако нема ништа против тога да фризуру мењате према људима моде, али страшно је то, што се понека жена ујутру очешља и мисли да је мирна за цео дан. Изиве на улици са шеширом кокетно накривљеним, косом брижљиво зачешљаном, али кроз пола сата ова лепо очешљана коса рапшчупа се од ветра, крагне на капуту или чега другог. Длаке, краће или дуже, више испод шешира, леже на врату, раменима, висе за ушима. Има жена које уопште не обраћају пажњу на ову малу неуредност јер је саме не виде.

Друга је ствар која иде мушкарцима на нерве, јесте однос жене према четки за одело. За неке жене овај користан домаћи предмет као да не постоји. Пудеру се у последњем тренутку пред одлазаком од куће, чешљају се, а уопште им не пада на памет да се после свега овога очеткају. Не четкају ни своје тамне шешпире који се у граду тако лако напразне, не четкају ни сукње, ни капуте. Нису све жене неуредне. Овде би се пре могло говорити о слушајевима „четкофобије“ које би требало на неки начин лечити.

Такође смо често слушали да се мушкарцима кожа жежи, не више због првено офарбаних ноктију на које су већ навикли, већ због ноктију на којима је лак испуцао и једним делом се ољуштило. Имају право. Ко има храбрости да носи на себи нешто упадљиво, онда нека то одржава у реду.

Али, нервна реакција због ољуштених ноктију није ништа у поређењу са осећањем које код мушкарца изазива жена код које су шабови на чарапама окренути тако да се налазе скоро сасвим са стране. Овде не помаже никакво оправдање. То је само немарност и ништа више.

Још постоје две страшне ствари, које спадају у категорију неукусности. Жена као претих, удешена и налицана од главе до пете, не стиди се да из луксузне пудријере извади квасну, која је некада (било је то давно) била од нежног перја или сомота. Временом она се претворила у нешто чему не може да се нађе име, нити то да се опише, претворила се у легло бацила и прљавштине, којим се жена као цвет,

маже безброј пута дневно по лицу, челу, носу.

Људи тихи и пуни такта при погледу на ово добиће грчеве у стомаку али ништа неће рећи. А они мало енергичнији, дохватиће ту бившу квасну и бацниће је некуд где је ни сам ђаво неће моћи пронаћи. Препоручујемо да овим дамама пошаљете за рођендан тупе таквих квасни са означеним датумима, да не би могле да се извињавају да увек забораве да купе нову. Обично, оне не разумеју зашто некога може да наљути понеки бацил. А затим, да би показале да су потпуно самосталне у свом естетском односу према другој малој навици, ваде пред мушкарцем кутурицу за фарбање трепавица, плују на прву пасту и мажу трепавице.

Сад је већ убоги мушкарац потпуно беспомоћан. Јер, кад почне да протестује, пробуди се у нападнутој овчаци неко очајање и она почиње да плаче. А прва фарба на трепавицама почне да се топи, друга обраде теку прне сузе и ту ванста не може ништа друго да се учини већ да се пође из ресторана или кафане и код куће да се настави сваба.

Очи детета

Требало би да обраћамо више пажње на очи деце. Оне су непогрешиве и правичне. Почину да виде веома рано, и то не само облик ствари већ и њихов карактер. Већ око своје треће године дете почиње да види много што шта, што одрасли људи више не виде. Дечје очи су стражари и судије света...

Није то била само нежност када је Спаситељ рекао: „Пустите децу и мени!“ Она су, најмарљивији и најбистрији ђаци. Најбоље распознају стварност од обмане, истину од лажни; немају предрасуда, које одраслим људима сметају; способни су за храброст јер нису опрезни и рачунције. Њихова срца нису оптерећена грешкама и њиховим последицама, зато је њихова ми-

сао лака, увек спремна за шалу и умиљавање.

Било би занимљиво кад би деца могла дати свој суд о многим стварима на овом свету, и то баш о оним стварима до којих је свету много стало. Дете често пута за неколико тренутака прозре неку ствар за коју је и најискуснијим људима потребно много времена и то баш зато, што њиховим очима не сметају оне ствари које сметају очима одраслих. Зато су дечје очи опасне и непријатне одраслима. Свет се против њих брани. Не признаје вредност дечјег опажања и говори о детету да је оно само неразумно дете, дакле нешто као животињца која говори. У исто време труди се да дете васпита тако да у њему угуши ову чисту и неопштећену моћ запажања и приморава га да види и мисли баш онако исто погрешно као и одрасли. А свет то чини веома марљиво. Већ од пелена упреже дете у своја кола, учи га да бежи од истине и да лаже. Није онда чудно што је Исус Христос рекао: „Не будете ли као ови мали, нећете ући у Царство небеско!“

Занимљиво би било кад би деца могла да дају свој суд о стварима на овом свету а да тај суд мора да буде усвојен и саслушан. Многог штошта не би се чинило, многог штошта радило би се друкчије. Јер, дечје очи су правичне и неумољиве. Свет се труди да дете заборави оно што је видало. У већини случајева то успева, али не увек. И у дечјим срцима има тајних кутака, где многогштошта остаје сакривено за дане будућности, где то клија и полако расте. Зато се свет не осећа сигуран догод се не докопа деце. Чим их има у својој руци, труди се да у њима угуши све, што је у њима остало из првобитног времена, чисто и непокварено гледање истине, и да од њих учине нешто друго.

Али свет није довољно снажан, довољно истрајан и доследан. И нема времена за све. Деце је много. А осим тога дете још има против овог света једног тајног и невидљивог савезника, а то је његов анђео чувар. Он обилази дете штити и чува и то баш у најопаснијим тренутцима. А то у исто време бива срећа за цео народ, за целе народе, јер због такве деце бивају спасена читаве места, читаве земље; само таква деца могу позвати милосрђе и опроштај.

Сутра се отвара

ЛЕТЊА ПОЗОРНИЦА НА КАЛЕМЕГДАНУ

Уметничко позориште завршило је прошлом недељом такозвану зимску сезону — претставу у сали Коларчевог универзитета. Сутра, 7 ов. м. у 17.30 часова приказане симпатично Уметничко позориште као своју прву претставу на летњој позорници на Ка-

лемегдану, испод Сахат Куле, најновију премијеру „Ивкову славу“ од Стевана Сремца, а према драматизацији Веље Милковића. У потпуно новој инсценизацији и преради, ова популарна комедија несумњиво ће наћи на допадање код наше публике која је и прошле године показала велико

интересовање за претставе на позорници под ведрим небом.

Главне улоге тумаче: Бранко Јовановић (Ивко), Станко Колашинац (Калча), Теја Тадић (Курјак), Аца Стојковић (Смук), Велбор Старчић (Неко) и остали. Режија је у рукама г. Бранка Јовановића.

(Снимак: А. Симић)

Савети НАШЕТАЛЕКАРА

Треба ли се вакционисати против тифуса?

У нередовним приликама познато је да се трбушни, или боље речено цревни тифус (јер се главне промене одигравају у цревима) шири више и брже него ли иначе. Због тога у то време постоји и већа опасност од епидемије. Колико предузете мере могу да користе у том правцу најбољи је пример чињеница да прошле године, у необично повољним приликама за епидемију цревног тифуса, одмах по завршетку рата, када није било ни воде, ни намирница, када је канализација била општећена и када су опште хигијенске прилике биле врло рђаве, није било више случајева тифуса по обично. Нема сумње да довођење у ред водоводне и канализационе мреже у ред, да строжија контрола намирница и побољшање општих хигијенских прилика, смањују опасност од епидемије цревног тифуса. Али поред свих тих мера, као најсигурнију за личну заштиту од болести, треба сматрати вакцинацију.

Медицина је одавно утврдила да особа која прележи једну заразну болест, стиче извесну отпорност (имунитет) против ње. Због тога човек ретко оболева два пута од исте заразне болести, па када се то и догоди, онда оболење, други пут, протиче врло благо. Тек је Пастер први успео да и вештачким путем, тј. намерним уношењем ослабљеног отрова у организам изазове стварање отпорности у њему против дотичне болести. Од тада вакцинација, другим речима вештачко изазивање отпорности организма против неке болести, постала је једно од најмоћнијих средстава у медицини за борбу против болести. Вакцинација против цревног тифуса дала је до данас такве резултате, да се она сада сматра као најкорисније средство у борби против ове болести.

Вакцинација против тифуса не даје апсолутну сигурност од болести. Али она смањује вероватноћу оболења, тако да док од невакцинисаних у зараженој средини већина оболи, дотле од вакцинисаних велика већина, скоро 90 од сто, остаје здрава. И они од вакцинисаних који оболе, прележе болест несравњено лакше од невакцинисаних. Према томе логика и медицинско искуство говоре у прилог томе да је у нередовним приликама, увек боље вакцинисати се јер се тиме врло много смањује вероватноћа оболевања.

Када се са једне стране стави могућност боловања од тифуса — једне тешке заразне болести, а са друге краткотрајне и незначителне непријатности два убода иглом, онда је јасно да се не треба ни предомисљивати.

Јер ванста опасности од вакцинације против тифуса нема никаквих; највише ако мало боли рука, или се човек осећа коман, има повишену температуру (до 37,5) или осећа главобољу. Али неких тешких последица нема.

Инјекција 0,75 кубног сантиметра вакцине (за децу испод 10 година 0,5 см 3) даје се обично у надлактицу или у илећа и то поткожно. После 5—7 дана убризгавање се понавља и то овога пута убризгава се цео кубни сантиметар вакцине (за децу испод 10 година 0,75 см 3).

Сваки здрав човек може се вакцинисати. Вакцина се не даје деци испод 3 године и старијим од 60 год. јер они врло ретко болују од тифуса. Вакцину не треба да приме особе које болују од неке акутне болести са повишеном температуром, од маларије, туберкулозе, срчаног или бубрежног оболења као и болесници од шећерне болести.

Трудне жене такође не треба да буду вакцинисане. **Др. С.**

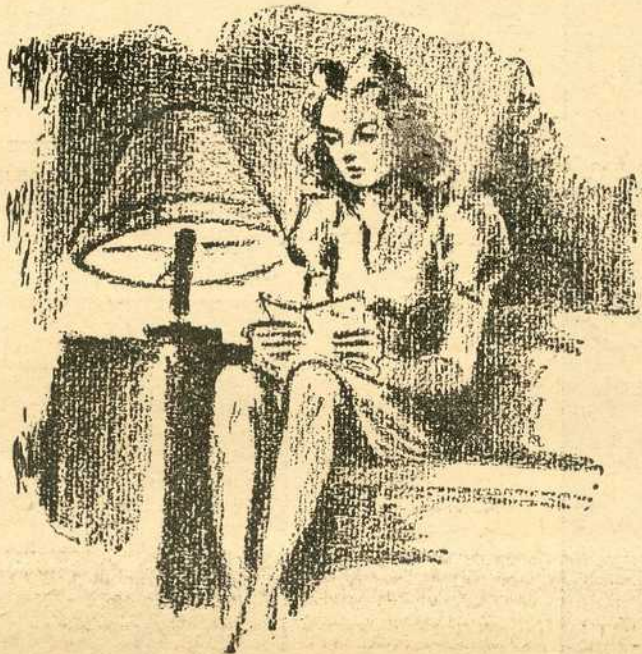
Милошевић

ПИШЕ: ОЛГА СИМИЋ

У једној малој Фиоци старог сточића, који је некада припадао мојој баки, пронашла сам једног дана мали замотуљак старе пожутеле хартије. Мирис прошлости лежао је на њој. Слика моје баке искрсла је преданом. Слабо сам је памтила, али нешто ми се урезало у сећање. То су биле њене очи, велике, тужне очи. И сва ми се она сада чини тужна. Увек је у њеним причама о себи нешто остајало неизговорено. Нека тужна тајна је обавијала. И сад, кад сам узела тај пожутели замотуљак у руке, нека неизрецива туга ме је обузела. Била сам, ипак, несрећна и тужна. Понадала сам се да ћу можда у тим папи-

дали постоји правда. Пресудите — дали може она, жена другог, да ми одузима Њега, моју љубав, мој живот. Њега, који мора да припада нама, младим девојкама.

Зар је право да нам она одузима не једног него два мушкарца? Она је удата, она се заклела на вечну верност једноме, своме мужу. Тиме је она изабрала себи животног друга. За њу више не сме да постоје други мушкарци. И сада, она нам одузима још једног. И то баш Њега. Она зна да као жена има преимућства пред нама, девојкама; она зна то и зато га везује за себе. Везује га тако да ја не могу, не знам како да раскинем те везе! Знам, моји

рићима наћи себи поткрепљења. Или одгонетку бакиних тужних очију. И ево шта сам прочитала:

„Моји драги листићи! Моји једини и верни другови! Вама могу све да поверим, да откријем своје срце, свој бол и патњу. Знам, ви једини ме нећете издати, разумећете ме и посаветовати. Јер кад се вама издадам, лакше ће ми бити. И ваша пресуда ће бити: помирите се са судбином!

Да, лако је вама, моји драги другови, то рећи. Ви не знате, ви не осећате шта је то бол, патња, шта значи волети некога и знати да он никада неће припасти теби!

Знам, рећићете: „Ниси ти ни прва ни последња!“ Знам да нисам ни прва, али бих најискреније желела да будем последња. Не дао Бог, бар никоме од мојих, те муке које ја подносим.

Данас се вама, моји драги бели другови, обраћам. Пресудите. Пресудите

драги листићи, шта ћете рећи: „Па покушај да се бориш. Он није ваљда слеп. Он зна да се њоме не може ожени, да је она другог. Он мора да види и тебе, твоју љубав“.

Да је она девојка, као ја, имале бисмо исто оружје. Борба би била могућа. Али овако... Њено је оружје тако јако, она изгледа као мач према мојој сламчици... Ја осећам да ћу пасти побеђена... Ја, која га тако волим. Пашћу побеђена, али знам да га никада нећу моћи избрисати из свог срца... Да, ти ћеш победити жено...“

Сузе су полако клизиле низ моје образе... Моја јадна, добра бако! Знам, пала си побеђена. Сад разумем твоје тужне очи. Како си патила! Знам и разумем твоје патње. Твоја једина жеља изражена у овој исповести напашеног срца, добра моја бако, није се испунила. Ти ниси последња. И твоја унука пати исто као и ти...

Венчана хаљина

ПИШЕ: М. ЗАТИЋ

Ову малу причу о томе како је једна бела венчана хаљина, управо мисао на њу, одлучила судбину двоје заљубљених, испричао ми је „он“, некадашњи јунак те приче, сада срећни отац троје златне дете.

Милан и Дивна волели су се већ три године. Сви су их сматрали за вернички пар, али између њих двоје није било ништа решено. Не само решено, него чак ни изговорено. Не зато што је то био само један флерт, који се мало дуже отегао. Не, то је била дубока, права љубав потекла из присног другарства, узајамног разумевања, слагања и познавања.

Постоји један стари мит о томе да су човек и жена некада били једно идеално биће, али за казну раздвоје-

но на две јединке које сада, лутајући по свету, траже једна другу, траже своје друго „ја“. Ако се сретну двоје који су судбином једно другом предодређени, они опет постају једна идеална целина.

Милан и Дивна су били једно од оних ретких, двоје који су пронашли свако своје друго „ја“. Изгледало је свима да не постоји никакве препреке на путу њихове среће. Нису били ни једно ни друго неке нарочите лепоте. Најлепше су им биле очи. И најчудније. Миланове су биле светлије, сиво-зелене, али без оне оштриге и хладноће која је обична код такве боје, већ топле, благе, са дугим, густим трепавицама, иза којих су се увек некако враголасто смешиле. Див-

нине очи су мењале своју боју према њеном расположењу. Кад је била добре воље и мирна, сталожена, имале су жућкасту боју као у мачке кад преде. Зеленасти сјај претсказивао је непогоду. Била је онда нервозна. Али чим би јој очи потамнеле, добиле скоро црну боју, то је значило да је олуја ту. Али то се ретко дешавало, јер је била мирне, благе нарави. И цео живот њен је пролазио мирно. Она и Милан су тихо и срећно пловили по океану живота... али никако нису могли да уплове већ једном у тиху луку брака. Шта је сметало? Као што рекох, иако су сви око њих решили питање њихових односа, они сами то питање још нису додирнули. И то је био облак који је стално мутио њихову срећу. Дивна је као стидљива девојка ћутала и чекала да Милан први проговори. А Милан...? Милан није могао да проговори. Није могао да се реши. Мало смешно, зар не? Нарочито за наше доба. Али, ето, тако је било. Није био стидљив. Већ једноставно није могао да нађе речи, којима би исказао своје мисли, осећања. У романима и причама све је то изгледало тако лепо и лако. Али у животу — банално. И те баналности се он плашио. Бојао се да њоме не одбије Дивну. Тај страх од баналности мутио му је срећу...

Да ли је Дивна осетила шта се дешава у Милановој души, или је била решила да му помогне... Једне вечери седели су у башти Дивнине виле. Било је све као и увек. Само су Дивнине очи добиле свој зеленасти сјај.

— Милане, ти знаш да мама иде у Беч и хоће да ми донесе нове хаљине. Шта мислиш, какве хаљине да наручим? Хоћу нешто по твој укусу.

Милан није осетио чудан призив у њеном гласу.

— Па, право да ти кажем, ја не знам. Треба да видимо шта ти је потребно...

— А... шта мислиш, да је замолим да ми донесе једну белу... једну белу хаљину... као венчану, — доврши она пригушеним гласом.

У првом тренутку Милан није схватио. Осетио је само како му са срца спада неки огромни терет, да је све одједном постало тако лепо, радосно, лако... Талас неке неисказане среће заплусну га, обухвати и понесе... И он обасу пољупцима своју дивну вереницу. Мир и срећа испунили су њихова бића, која су, најзад, прешла и преко последње препреке да би се слила у једно, вечито и нераздвојно...

И, Дивнина мама, донела је доиста — венчаницу...!

Кафански свирач

који свира на виолини милионске вредности

У оркестру једне београдске кафане која свако вече забавља публику својим разноврсним репертоаром, свира и млади виолиниста Ђура Николић. Али он не свира на обичној виолини као остали чланови оркестра. Његова се виолина разликује од осталих и сорношћу и умиљатим тоном, то је

ких виолина, који му је пудио оригинал виолину „Амати“ и још 200.000 динара. Међутим Ђура није хтео да се растане од дедине виолине.

Сем уметничке и античке, ова виолина има и своју историјску вредност. Доминико Монтањи у исто је време правно две виолине: једна је била на-

Снимак: А. Симић

виолина која данас вреди преко 600.000 динара.

Још док је дете био, Ђура је знао да његов деда љубоморно чува једну виолину коју он никада није смео да узме у руке. Тек када је одрастао и стекао извесно знање на виолини, добио је од свога деде тај ретки поклон и тада је сазнао за њено порекло. Његов деда је ту виолину купио још првог Светског рата од једног немачког професора. Купио је за 2700 динара и одмах је за њу добијао 7.000 динара, али он није хтео да је прода. Кад је Ђура Николић постао њен власник, отишао је чувеном мајстору виолина Јулију Пенцу, који је одмах утврдио порекло ове виолине. Она је била рад Доминика Монтањанија из 1701 године. Пенц је послао Ђуру код барона Кушовића, сакупљача антич-

ручена за руску царицу Катарину II коју јој је доцније и поклонио, а друга је посредно дошла Николићу у руке. Још и сада се примећује да првобитни облик није одговарао данашњем. На самој глави били су завртњи као код тамбуре, али касније су на место ових стављене чивије. Највећа вредност ове виолине, као уосталом код свих античких виолина лежи у лаку. Када се полеђина виолине добро погледа, види се да је импрегнација лака лежи тајна и вредност скупоцених виолина чија формула до сада још није пронађена.

И поред тешких животних услова, млади Николић неће да се одвоји од своје виолине коју брижљиво чува као да се с њом сродно.

Норвешки добровольци

Поред осталих у редовима трупа Европе боре се на Источном фронту и норвешки добровольци. Наша слика приказује живот и борбе норвешких добровољаца на фронту.

1 — Услед наглог топљења снега ровови су се испунили водом. Добре чизме од велике су користи војницима.

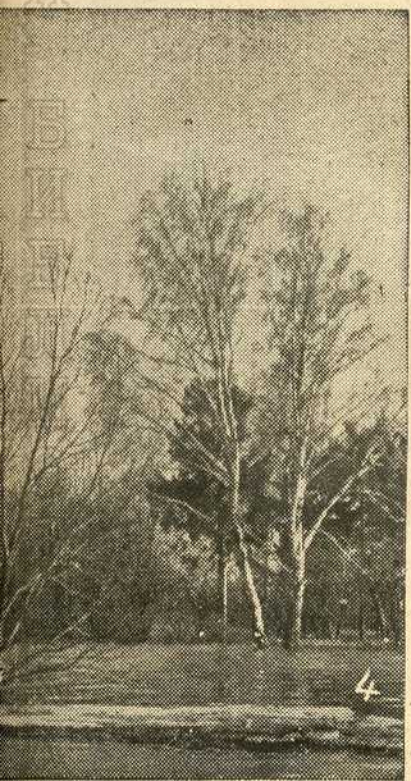
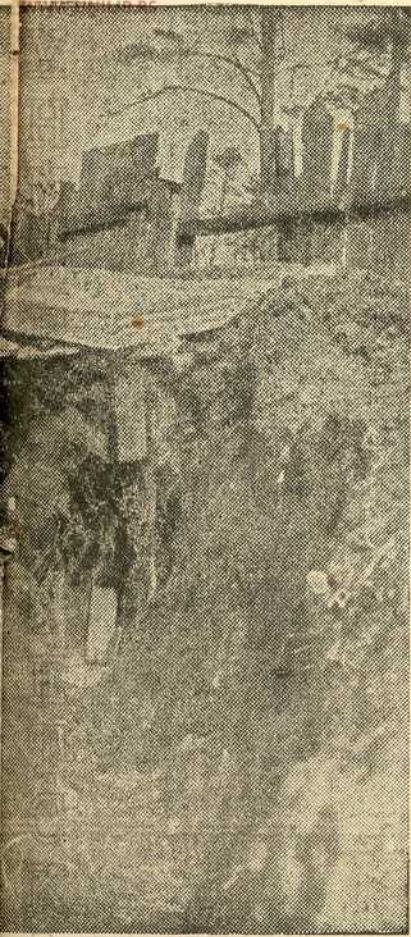
2 — Смена страже у предњем рову. Натпис на табли: „Доле главу!“ говори да је место опасно, јер с оне стране вребају стрелци.

3 — Привремено склониште у предњој линији.

4 — „Пријатна шетња“ кроз шуму у гуменој чамци. Пионери иду да разбијају динамитом преостале ледене санте, које спречавају отицање воде.

5 — Заузети терен се обезбеђује. Митраљеви су укопани у влажној земљи.

(Fotos: Belgrader Bildagentur)

1) У затвореној формацији, као на некој паради, лете „Штуке“ над Малтом. Као рој стриљенова, у стрмом паду на острво, сручиле су оне своје бомбе најтежег калибра и сада се враћају.

2) Командант једне ескадриле темпераментно и пластично приказује својим младим водницима тактику једне победоносне борбе у ваздуху.

3) Славни пилот-ловац капетан Минтеберг излази из апарата после своје 66 ваздушне победе.

4) Овако се пуни баражни балон: због отровног гаса војници носе маске и заштитне рукавице.

(Fotos: Belgrader Bildagentur)

ње из хемije. Никакво школско обра- зовање.

Како год понавља своју опширну при- чу о лечењу пробушених канти, човек дословце спомиње сваку појединост. Као грамофонска плоча. И неуморан је. Енергичан. На крају крајева, по- пустићете. Освојиће вас ако ничим другим, а оно бар речитошћу. ..

*

Жена без ноге уморно се довукла у тешку хладовину великог дрвета, по- положила штаке на земљу. И села на столицу. А онда отворила коферче с некаквим разнобојним хартијама. И, наједном, грунула у плач.

— Пилићи... хранитељи моји!

Жена јеца, брише сузе које јој цуре из црвених, подбулих очију. А на за- препавање искомљене гомиле по ко- ферчету се растрчала два — бела миша.

— Како то... пилићи? — чуди се неко.

Жена прича. Већ петнаест година

бели мишеви издржавају старицу. За- рађују јој кору насушног хлеба.

Старица се сад смеје. Милује дрхта- вом, сувом руком плашљиве животи- њице.

— Волим их као рођене. Чини ми се — свисла бих кад би ми их неко узео...

Шарене хартијце су срећке. За је- дан динар можете да видите шта вас очекује у животу. Срећа и богатство или беда и невоље...

Људи гледају с неверицом.

— Деде, извуци господину срећку! — тепа жена мишу, плаче и смеје се.

*

И тако сваки дан. Увек су ту, на Цветном тргу. Од раног јутра, чим се отворе прве пиљарске тезге и нађу кунци.

И, као да не маре за конкуренцију. Човек који крпи канте, или онај што прстима вади зубе, а из Јужне Аме- рике добио је неки радикални лек против зубобоље, начињен од неког

Људи се довијају

Боре се људи за насушни хлеб. Храбро, одлучно. Врло често, дохвате се једне једине идеје, унапред уверени да морају успети, и не предају се до последњег тренутка, док им се наде не остваре, или док не претрпе потпун слом. Па и онда не клоу духом. И даље се боре. Храбро, стрпљиво...

*

Људи лече многе болести. Постоје санаториуми за оболеле и реконвалес- центе. Али, вероватно никад нисте чули да постоји и санаториум за ка- љаче...

Наравно, то ћете тешко замислити. Али, човеку са жутом краватом који се, ту, развикао на улици прикупив- ши око себе велику гомилу, мора се признати да је довитљив...

Довукао је однекуд сточић који ви- ше и не склања преко ноћи, и наву- као читаву хрпу старих шицела и ка- љача у последњем стадијуму распада- ња. А онда се попео на столицу, мла- тара неком бочицом, а вратне жиле набрекле му од силног напора. Од раног јутра је ту. И неуморно виче, дозива публику, хвали своју робу...

— Погледајте ову каљачу — виче продавац. — Рекли бисте да сам је с ђубришта донео. На часну реч, та- ко и јесте... Е, сад нешто зами- слите...

Ту је за тренутак заћутао, ваљда ра- ди ефекта. И скупио обрве.

— Замислите да је каљача — те- жак болесник... Рецимо, од неке не- излечиве болести...

Опет је ућутао, да види какав је утисак оставио на гомилу.

— Јесте ли замислили?... Лепо. Ту бољку људи не могу да излече, али ову каљачу, коју бисте ви сигур- но бацили на сметлиште, можете са- мо за десет динара да доведете у са- свим исправно стање... Купите ову бочицу, парче гуме малко истружите...

И тако даље. Човек прича. Прича неуморно. И људи прилазе. Прво рав- нодушни, онда заинтересовани. Ку- пују...

Мало даље, одмах близу тротоара на коме су поседале продавачице цвећа, други је, исто тако, поставио тезгу. И, као по неком договору, и овде имате посла са санаториумом. Али, реч је о — старим зарђалим кантима, корити- ма, шерпама, лонцима...

Човек по неколико пута понавља своју причу. Наизуст.

— Господо! — рекао је важним гла- сом.

Човек би у првом тренутку добио утисак да отвара неку привредну конференцију. А онда докопао једну пробуну канту за зељин.

— Само мало овог чудотворног пра- цка уклониће сваку мрљу с канте. Онда узмите ову чудотворну материју. За тили час ћете закрпити сваку пу- котину. Ту није потребно никакво зна-

(Снимци: А. Симић)

тајанственог биља из дунгле, — или специјалиста за каљаче, поставиће тезге један до другог. Само, борба мо- ра да буде лојална.

Људи се срчано, поштено пробијају кроз живот. Не презајући пред пре- прекама. Довијају се...

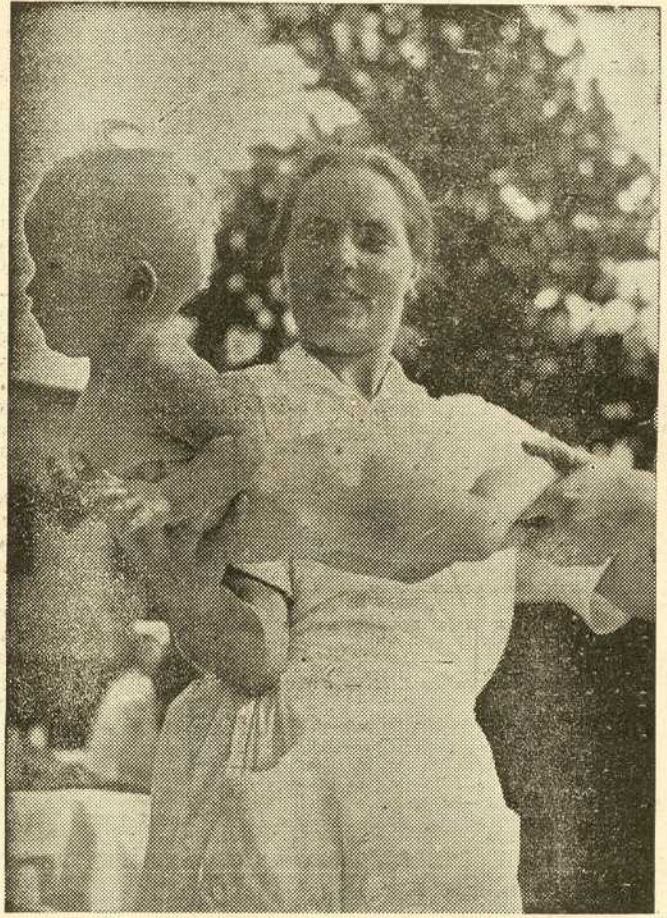
П. Поповић

WWW.UNI...

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

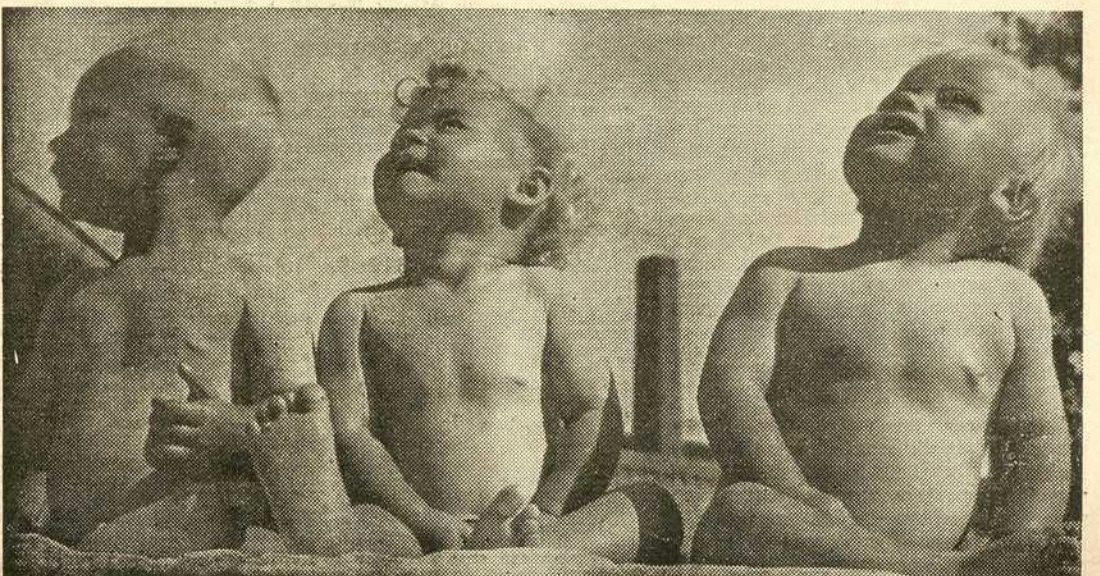
(Fotos: Belgrader Bildagentur)

Гимнастика најмањих

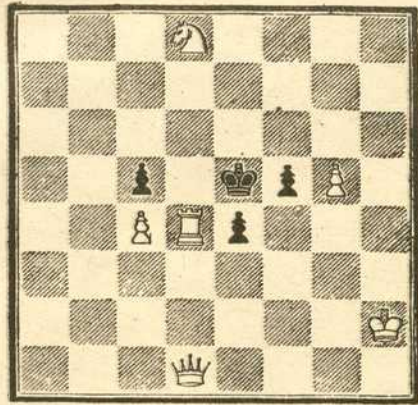
Пред исхране, јутарња гимнастика важан је услов за практично развијање тела. Не само одрасли, него чак и најмлађи треба да се подрину правилима хигијене, јер од тих првих покрета тела стиче се отпорност и чврстина. Многе мајке са највећим страхом чувају дете од сваког покрета који изискује ма и најмање напора, што је врло погрешно. Плач који ће пратити првих дана јутарњу гимнастику замениће ведар осмејак, како то наша слика показује. Са истом ведрином будући војник еластично се превија као да зна да та вежба јача кичму. Теглење већ више муке вадаје, али од тога зависи узраст. Јачање прских и трбушних мишића један је од најважнијих услова за правилно држање тела што се постиже пливањем, или „пливањем на суву“. Снажне мишице добијају се ходањем на рукама што је за децу врло забавно.

А затим, пријатан одмор на сунцу. Пуни обрашчићи сведоче колико им је пријала јутарња гимнастика. То је здрава будућа генерација.

ШАХ

ПРОБЛЕМ БРОЈ 23
Толџа и Карерас

Бели вуче и даје прво мат у два похода.

Решење проблема број 22 — завршница Е. Рајхелма:

- 1) Kg3-f4, Ka8-b7; 2) c4-c5! d6:c5;
- 3) Sf4-e5, g4-g3; 4) Ke5-d6, g3-e2;
- 5) a7-a8D+, Kb7:a8; 6) Kd6-c7, g2-g1D; 7) b6-b7+, Ka8-a7; 8) b7-b8D+, Ka7-a6; 9) Db8-b6 mat.

ФРАНЦУСКА ПАРТИЈА

Бели: др. М. Еве. — Црни: Мароци.

- 1) e2-e4, e7-e6; 2) d2-d4, d7-d5;
- 3) Sb1-c3, Sg8-f6; 4) Lc1-g5, Lf8-e7;
- 5) e4-e5, Sf6-d7; 6) h2-h4, 0-0; 7) Lf1-d3, c7-c5; 8) Dd1-h5, g7-g6; 9) Dh5-h6, Tf8-e8; 10) Lg5:e7, Dd8:e7;
- 11) h4-h5, Sd7-f8; 12) Sg1-f3, c5:d4?;
- 13) Sf3-g5! Sb8-d7; 14) Sg5:h7! Sd7:e5;
- 15) h5:g6, Sf8:g6; 16) Ld3:g6, Se5:g6; 17) g2-g4, d4:c3; 18) 0-0-0! c3:b2+; 19) Kc1-b1, e6-e5; 20) g4-g5.

Црни предаје пошто после шаха коњем у идућем походу нема одбране. Као што се види из партије, бивши светски првак Еве уме да комбинира када му се укаже за то прилика.

НЕОБИЧНО ОТВАРАЊЕ

Седео велики вештак др. Видмар у кавани када му приђе келнер и упита га да ли би хтео да са неким гостом одигра партију шаха. Видмар је пристао и почео партију. Када је видео да његов партнер не зна са киме игра, велики вештак се решио да се нашали. Прво је повукао пешака пред краљем за два поља, а затим у даљим корацима изашао напред с краљем. Већ после трећег похода његов партнер је почео да се вајка и да маше рукама што је наишао на таквог „пацера“! Убрзо се, међутим, Видмарев краљ вратио натраг покушавајући успут противничког коња и два пешака. Нешто касније је противник добио мат. Видмарев партнер није могао да дође себи од чуда. Присутни посматрачи почели су одушевљено да тапшу, а победник се дигао са столице и пружио противнику руку: — До виђења, моје је име др. Видмар!

ПАОЛО БОИ И ТУРЧИН

Један од знаменитијих претставника италијанске ере шаха био је вештак Паоло Бои (1528—1598), родом из Сиракузе. У оно доба већ умео је да игра истовремено по три партије без гледања на таблу. Путовао је много и доживео велики број авантура. Једном приликом, када је кренуо лажом на пут, заробе га гусари и продаду неком Турчину у Алжир. Тај Турчин је био страствени шахиста и одушевљено се када је видео да му нови роб игра добро шах. Паоло му је добио велики број партија. Зато му је Турчин вратио слободу и још му покљонио две хиљаде декина. Паолова игра истицала се духовитошћу и лепим комбинацијама и због тога је често зван на утакмице, па је играо с другим вештацима и на двору шпанског краља Филипа II.

ШАХИСТА НА ПОШТАНСКИМ МАРКАМА

Бивши светски првак Капабланка имао је ту особиту част да му је влада острва Кубе, где је рођен, поводом његове педесетогодишњице издала нарочиту серију марака. Истовремено је на његовој родној кући у Хавани постављена споменплоча. — Куба је позната по цигарама и шахисти Капа-

бланки! — говорило се у доба када је звезда бившег светског првака била на врхунцу. Капабланка је први шахиста у чију су славу досад издале марке, па се и по томе види колико је он понос својих земљака.

Од сансебастијанског турнира 1911 године па све до меча са Аљехином 1927 Капабланка је сматран непобедивим. И успон и пад били су му нагли. Пре тридесет година једва је примљен на сансебастијански турнир. Али се он ојајно реванширао својим противницима, који су покушали да му онемогуће учествовање. Првога од њих победио је у почетку турнира у таквом стилу, да је за ту партију добио прву награду као најбриљантнију на читавој овој утакмици. На сличан начин победио је и једног другог мајстора који се против његовог учествовања изјаснио овим речима: — Шта ће овај жутокљунац у шаху међу нама, чувеним шаховским вештацима? — Лакоћа и елеганција, којом је Капабланка побеђивао своје партнере, изазвали су опште дивљење. Одмах после ове победе постао је претендент на титулу светског првака. Тај шампионат је Капабланка десет година касније освојио, али га је већ 1927 у мечу у Буенос Ајресу са Аљехином изгубио и то у тренутку, када његов пораз нико није очекивао. Капабланка је прави Шпањолоац, али у њему има нешто и индијске крви.

ОБЈЕКТИВНОСТ У ПОБЕДИ И ПОРАЗУ

Има случајева када људи познати по свом карактеру и објективности ипак не могу да савладају слабе стране човечанске природе. Тако је један од светских првака, после изгубљеног шампионата, ово изјавио: — Шах је игра на умору, а смрт јој прети од многих ремија. Потребне су многе реформе.

Када је после три године победио на великом мајсторском турниру и многе чувене вештаке оставио иза себе, исти тај светски првак сав раздраган је рекао: — У овој прастарој игри је велика животна снага, а њене могућности су неисцрпне!

ЧАРОБНИ КРУЖИЋИ

			1891
		1889	
1892			
		1890	

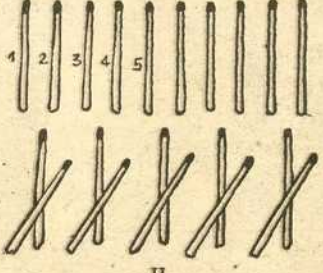
Овај недовршени „магични квадрат“ треба допунити цифрама тако да сабране водоравно, усправно и дијагонално дају увек исти збир — 1910.

Знамо да ћете дати правилан одговор, али обичај ради даћемо решење у идућем броју.

УКРШТЕНЕ ШИБИЦЕ

Десет шибница треба укрестити као што показује наша доња слика. Али — шибнице се морају ређати тако да увек прескочите две дуге. Две прекрштене шибнице се рачунају као две, а место где је била шибница рачуна се као једна.

Онај је залатак заната лак, али ипак ћемо дати његово решење у идућем броју јер му је други део куд и камо тежи.

Решили сте сваког први део овог задатка. Е. узмите, сад, па поређајте овово ваших десет шибница. Залатак је

исти, треба прекрстити шибнице тако да увек прескочите преко две друге. Две прекрштене шибнице се рачунају као две, али — место где је била шибница не рачуна се уопште. Покушајте сада, па ћете видети колико је због те ситуације, залатак постао тежи.

Пошто ћете имати доста да се помучите, даћемо вам одговор у идућем броју.

ЧЕТРЕДЕСЕТ И ПЕТ

Да ли бисте могли да поделите број 45 у четири дела тако, да први део плуе два, — други део ако му се одбије два, — трећи део ако се подели са два, а четврти ако се помножи са два буду међусобно једнаки?

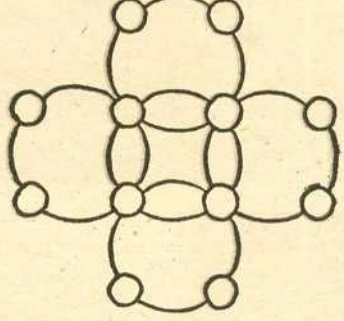
Ако не будете успели — одговор ћете наћи у идућем броју.

КОЈИ БРОЈ...

Који је то број који, подељен са 2, 3, 4, 5 и 6 даје увек 1 као остатак, а подељен са 7 нема остатка?

Одговор, уколико га не будете нашли, дајемо у идућем броју.

ЧАРОБНО КРУЖИЊИ

У кружиће упишите бројеве од 1 до 12 тако да збир четири броја на сваком од пет кругова буде 26.

Одговор у идућем броју.

ЈА ЛИ ЗНАТЕ?

ПИТАЊА

- 1 — Када су се појавиле прве болнице за људе?
- 2 — Шта је акизам?
- 3 — Како се презивао колајдски сликар Рембрант?
- 4 — Ко је пронашао игру шаха?
- 5 — Како се звала мајка Краљевина Марка?
- 6 — Шта је кефалија?
- 7 — Која је најскупље плаћена слика до данас?
- 8 — За колико дана би могао човек да обиђе пешке земљину куглу?
- 9 — Шта значи израз „плава чарапа“?
- 10 — Шта значи израз „каузус бели“?
- 11 — Када је основан Првени крст?
- 12 — Колико номада живи у Сахари?
- 13 — Од кога је Вук забележио песме „Урош и Мрњавчевићи“ и „Зидане Скадра“?
- 14 — Шта је масларка?
- 15 — Шта је Шанац?
- 16 — Чија је драма „Завјет“?
- 17 — Колико је километара аутомобилских путева на свету асфалтираних?
- 18 — Шта је влачар?
- 19 — Ко је био Владислав Граматни?
- 20 — Ко је подигао манастир Дечани?

1	2	3	4	5	6
		7			
8	9	10		11	
12		13	14	15	
16	17	18	19	20	21
22		23		24	
		25			
26			27		

Хоризонтално: 1) Чувар винограда. 4) Одровавања леда или снега. 7) Прстен. 8) Житарца. 10) Удео. 11) Број. 12) Контиент. 14) Презиме француског композитора. 16) Исечено дрво. 19) Посеивање. 22) Животиња. 23) Сноп. 24) Свеза. 25) По грч. митологији бројар који превози душе на онај свет. 26) Врста рибе. 27) Није дебела.

Вертикално: 1) Новац. 2) Декрет. 3) Микрерал. 4) Осећање клонугости. 5) Окрећу. 6) Божанство. 9) Пламен на малој лампи. 11) Циљ. 13) Хемистици елемент. 15) Свеза. 16) Врхсап. 17) Будистички свештеник. 18) Разбојник. 19) Ограда. 20) Спроводник воде с кровна. 21) Презиме француског писца. 25) Узвик.

РЕШЕЊА

ИЗ 22-ОГ БРОЈА

Одговор на „Питагорин одговор“
У Питагориној школи било је укупно 28 ђака.

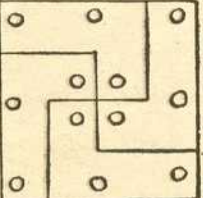
Одговор на „Љубитељ лешника“
Први је појео 280 лешника, други 336, а трећи 384.

Одговор на „Троугласта даска“
Треба преполовити стране троугаоне даске, па су те средине тачке кроз које ће елипса пролазити. Када се те тачке саставе линијама са супротним теменима, добиће се у троуглу просечна тачка, која је у исто време и пресечна тачка осовине тражеге елипсе. Треба још на свакој од тих линија пренети у супротном правцу отстојање од пресечне тачке до средине линије, па ће се добити (заједно са срединама линија) шест тачака, кроз које пресеца тражена елипса.

Одговор на „Умете ли да бројите?“
Вероватно је да сте бројали овако: ...девет хиљада деведесет и девет... десет хиљада... Ако сте то учинили — погрешили сте јер после 9099 долази 9100.

Одговор на „Још нешто слично“
Једанаест хиљада, једанаест стотина и једанаест не пише се 11,111 пошто би то било једанаест хиљада и једна стотина једанаест. Једанаест хиљада, једанаест стотина и једанаест пише се 12.111. Број који долази после њега је према томе 12.112

„Квадрат и тачке“
Одговор на
Ево како се квадрат да подели на четири дела с тим да у сваком од тих делова буде по три тачке.

Одговор на „Ја лажем“
Ако је тај човек говорио истину, он је лагао; ако је лагао — рекао је истину... Али, ако је рекао истину — лагао је ипак.

Одговор на „МИТРАЉЕСКИ СНОП“
На свима таблама добијено је свега 47 гупа.

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

ОДГОВОРИ

- 1 — За трик ока — претставља време од осам стотих делова секунда, јер то је време колико је потребно да се калци на очима испусти и опет брзо отворе.
- 2 — Сем школа, св. Саву славе још и опанчари, јер постоји народно веровање, да је св. Саву први измислио чипњене коже за опанке.
- 3 — Наполеон је могао да се фотографише, јер је већ 1816 године постојала фотографија. Истина не оваква каква постоји данас, већ фотографија помоћу асфалта.
- 4 — Најсевернија тачка у Европи је Северно Предгорје (Нордкјан) на 71 степену северне ширине. Предгорје има облик огромне стене, замршљене у правцу севера, о коју се леме таласи Северног Мора.
- 5 — У Египту има укупно 57 пирамида.
- 6 — Сунце је 323.000 пута теже од земље.
- 7 — Бугарски баџил је баџил који се налази у јогурту.
- 8 — Карма је основао учење Индије о судбини човековој по коме ако је неко био прав у прошлом животу садз трни, а ако је био добар, сада ужива.
- 9 — Спортска антропологија проучава по развоју тела неког човека за који је спорт најпогоднија, а исто тако како поједини спортови утичу на развој тела.
- 10 — Милан Милићевић (1831—1908) био је књижевник, педагог, библиотекар Народне библиотеке, државни саветник. Он је издао преко 100 оригиналних и преведених дела. Прикупио је обилату грађу за познавање нашег народног живота и историје 19 века. Најчувенија су му дела: Кнежевина Србија и Поменик.
- 11 — Романи „Беснује“ и „Осеан“ написао је Вељко Милићевић, књижевник и новинар (1886—1930).
- 12 — Каталенија је обамрлост, укоченост, болест спавања, када се тело и удови задрже у сваком, па и најнезгоднијем положају, без покрета (услед кишотичног стања и код неких душевно оболелих).
- 13 — Сихомора је дивља мисирска смоква и њен плод.
- 14 — Др. Ђорђе Јоановић (1871—1932) био је професор медицинског факултета у Београду. Штампаво је много радова из своје струке на српском, немачком и француском језику.
- 15 — „Племе Кучи“ је дело Марка Милавова (1833—1901).
- 16 — Учитељ владеике Рада био је Симе Милутиновић-Сарајлија (1791—1847).
- 17 — После цара Душана и цара Уроша последњи српски господари Струмпине били су Дејановићи. Струмпина је била њихова престолнина. У народу се тамо и сада верује да је Костадин Дејановић био последњи српски цар.
- 18 — „Месијада“ је еп о животу и раду Христовом од немачког песника Ф. Г.Клопштоха (1734—1803).
- 19 — Емпиреума — је нагорео мирис или укук.
- 20 — Река Гружа је лева притока Западне Мораве. Извире под Рапајем и под Градинама, а улива се у Западно Мораву испод села Чукојева.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Недељни програм БЕОГРАДСКЕ РАДИО-СТАНИЦЕ

Недеља, 7 јуна 1942

- 5.00—6.15 Другарски поздрави.
- 6.15—7.00 Јутарњи концерт.
- 7.00—7.20 Вести.
- 7.20—9.00 Концерт на Калемегдану.
- 9.00—9.20 Вести.
- 9.20—10.00 Преподневна музика
- 10.00—10.30 Свечани час.
- 10.30—11.45 Празнични концерт.
- 11.45—12.00 Недељни преглед за српско становништво.
- 12.00—12.05 Представљамо програм.
- 12.05—14.00 Подневни концерт. Свира Мали радио-оркестар под управом Федора Селинског.
- 14.00—14.20 Вести.
- 14.20—15.00 Пауза.
- 15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водостању и забавна музика.
- 16.00—16.05 Извештај Врховне команде на српском језику.
- 16.05—18.00 Код нас је данас весело... свира радио оркестар за игру, под управом Отмара Хофера.
- 18.00—18.15 Дневни преглед на српском језику.
- 18.15—18.45 Атина свира за Београд.
- 18.45—19.00 Преглед дневне штампе на српском језику.
- 19.00—19.30 Час немачке народне групе.
- 19.30—19.45 Ерна Сад пева.
- 19.45—20.00 Из савремених догађаја.
- 20.00—20.20 Вести.
- 20.20—22.00 Пожели нешто из Београда.
- 22.00—22.20 Вести.
- 22.20—24.00 Код нежне музике може се лепо саварити.
- 00.00—1.00 Поздрави за фронт и отаџбину.

- 17.00—19.00 Српске емисије.
- 19.00—19.30 Час немачке народне групе.
- 19.30—19.45 Анита Мезе пева.
- 19.45—20.00 Из савремених догађаја.
- 20.00—20.20 Вести.
- 20.20—21.00 Игре народа.
- 21.00—22.00 Оаза — отаџбина.
- 22.00—22.20 Вести.
- 22.20—23.00 Јели гласови.
- 23.00—24.00 Пренос из Топчидера.
- 00.00—1.00 Поздрави за фронт и отаџбину.

Среда, 10 јуна 1942

- 5.00—6.15 Другарски поздрави.
- 6.15—7.00 Јутарњи концерт.
- 7.00—7.20 Вести.
- 7.20—9.00 Добро јутро, драги слушаоци.
- 9.00—9.20 Вести.
- 9.20—12.00 Пауза.
- 12.00—12.05 Представљамо програм.
- 12.05—14.00 Подневни концерт. Свира Мали радио-оркестар под управом Федора Селинског.
- 14.00—14.20 Вести.
- 14.20—15.00 За сваког по нешто
- 15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водостању и забавна музика.
- 16.00—17.00 Поподневни концерт.
- 17.00—19.00 Српске емисије.
- 19.00—19.30 Час немачке народне групе.
- 19.30—19.45 Илија Тодоровић.
- 19.45—20.00 Из савремених догађаја.
- 20.00—20.20 Вести.
- 20.20—21.40 На лађи.
- 21.45—22.00 Београдски млади стражар.
- 22.00—22.20 Вести.

- 22.20—24.00 Мала варош хоће да спава...
- 00.00—1.00 Поздрави за фронт и отаџбину.

Четвртак, 11 јуна 1942

- 5.00—6.15 Другарски поздрави.
- 6.15—7.00 Јутарњи концерт.
- 7.00—7.20 Вести.
- 7.20—9.00 Добро јутро, драги слушаоци.
- 9.00—9.20 Вести.
- 9.20—12.00 Пауза.
- 12.00—12.05 Представљамо програм.
- 12.05—13.00 Шрамел оркестар.
- 13.00—14.00 Свира Мали радио-оркестар под управом Јулиуса Ковалског.
- 14.00—14.20 Вести.
- 14.20—15.00 За сваког по нешто.
- 15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водостању и забавна музика.
- 16.00—17.00 Поподневни концерт.
- 17.00—19.00 Српске емисије.
- 19.00—19.30 Час немачке народне групе.
- 19.30—19.45 Златко Тополски свира.
- 19.45—20.00 Из савремених догађаја.
- 20.00—20.20 Вести.
- 20.20—21.40 Преливање тонова.
- 21.40—22.00 Београдски млади стражар.
- 22.00—22.20 Вести.
- 22.20—23.00 Остави ме ноћас сама.
- 23.00—24.00 Мала ноћна музика.
- 00.00—1.00 Поздрави за фронт и отаџбину.

- 7.20—9.00 Добро јутро, драги слушаоци.
- 9.00—9.20 Вести.
- 9.20—12.00 Пауза.
- 12.00—12.05 Представљамо програм.
- 12.05—13.00 Подневни концерт. Свира дувачки оркестар под управом Фрање Седлачека.
- 13.00—14.00 Свира Мали радио-оркестар под управом Федора Селинског.
- 14.00—14.20 Вести.
- 14.20—15.00 За сваког по нешто.
- 15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водостању и забавна музика.
- 16.00—17.00 Поподневни концерт.
- 17.00—19.00 Српске емисије.
- 19.00—19.30 Час немачке народне групе.
- 19.30—19.45 Зденка Зикова пева.
- 19.45—20.00 Из савремених догађаја.
- 20.00—20.20 Вести.
- 20.20—21.40 Кафана „Fensterguckler“
- 21.40—22.00 Београдски млади стражар.
- 22.00—22.20 Вести.
- 22.20—23.00 За мало љубави.
- 23.00—24.00 Класичне игре.
- 00.00—1.00 Поздрави за фронт и отаџбину.

Субота, 13 јуна 1942

- 5.00—6.15 Другарски поздрави.
- 6.15—7.00 Јутарњи концерт.
- 7.00—7.20 Вести.
- 7.20—9.00 Добро јутро, драги слушаоци.
- 9.00—9.20 Вести.
- 9.20—12.00 Пауза.
- 12.00—12.05 Представљамо програм.
- 12.05—13.00 Подневни концерт. Свира оркестар Стар.
- 13.00—15.00 Радио-оркестар за игру под управом Отмара Хофера.
- Између:
- 14.00—14.20 Вести.
- 15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водостању и забавна музика.
- 16.00—17.00 Весело поподне.
- 17.00—18.00 Дувачки концерт са Теразија.
- 18.00—18.15 Дневни преглед на српском језику.
- 18.15—18.45 Пријатељи живот је леп.
- 18.45—19.00 Преглед дневне штампе на српском језику.
- 19.00—19.30 Час немачке народне групе.
- 19.30—19.45 Јосиф Хабшид свира.
- 19.45—20.00 Из савремених догађаја.
- 20.00—20.20 Вести.
- 20.20—24.00 Твој талас... Београд.
- 00.00—1.00 Поздрави за фронт и отаџбину.

Понедељак, 8 јуна 1942

- 5.00—6.15 Другарски поздрави.
- 6.15—7.00 Јутарњи концерт.
- 7.00—7.20 Вести.
- 7.20—9.00 Добро јутро, драги слушаоци.
- 9.00—9.20 Вести.
- 9.20—12.00 Пауза.
- 12.00—12.05 Представљамо програм.
- 12.05—14.00 Подневни концерт.
- 14.00—14.20 Вести.
- 14.20—15.00 Пауза.
- 15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водостању и забавна музика.
- 17.00—19.00 Српске емисије.
- 19.00—19.30 Час немачке народне групе.
- 19.30—19.45 Жарко Цвејић пева.
- 19.45—20.00 Њаскамо о спорту.
- 20.00—20.20 Вести.
- 20.20—21.40 Расневани понедељак.
- 21.40—22.00 Београдски млади стражар.
- 22.00—22.10 Вести.
- 22.20—24.00 Весело почиње недеља...
- 00.00—1.00 Поздрави за фронт и отаџбину.

Уторак, 9 јуна 1942

- 5.00—6.15 Другарски поздрави.
- 6.15—7.00 Јутарњи концерт.
- 7.00—7.20 Вести.
- 7.20—9.00 Добро јутро, драги слушаоци.
- 9.00—9.20 Вести.
- 9.20—12.00 Пауза.
- 12.00—12.05 Представљамо програм.
- 12.05—13.00 Подневни концерт. Свира Дувачки радио-оркестар под управом Фрање Седлачека.
- 13.00—14.00 Свира Мали радио-оркестар под управом Јулиуса Ковалског.
- 14.00—14.20 Вести.
- 14.20—15.00 За сваког по нешто.
- 15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водостању и забавна музика.
- 16.00—17.00 Поподневни концерт.

Војничка свечаност на Калемегдану

Национални тениски тим Мађарске приредио је, у пролазу кроз Београд, на Калемегдану спортску екзибицију за немачке војнике.

Београдска радио-станица преносила је ту приредбу, на којој је свирила и једна војна музика.

(Fotos: Belgrader Bildagentur — Kofent)

Мајстор МАСКЕ

Свако време ставља свој печат на људе, на њихов начин мишљења и живота па и на њихов спољни изглед. Прачовек, становник пећина, био је страшно створење, слично великом мајмуну подивљалом у суровој борби за опстанак. Само усправним ходом и способношћу размишљања он је надвисивао створења животињског царства које га је окружавало. Римљанин је био горд, самопоуздао, свестан величине свог народа који је покорио свет. Отмени римски грађанин волео је јавне приредбе, сензационалне игре. Његов поглед одаје окупност, јер увек гледа

крваву борбу гладијатора и дивљих зверова.

Развојем поморства и трговине крајем средњег и почетком новог века развило се гусарство. То је онај нарочити тип пирата, поморца трговца и гусара, који се толико одликовао смелошћу и храброшћу колико и појудом за богатством. Многбројни ратови седамнаестог и осамнаестог века који су харали Европом створили су опет тип „ландскнехта“, најамног војника, који скита од немила до недрага све ратујући и мењајући господаре.

Сујеверје и прастара људска тежња за златом створила је тип алхемичара, научника који је у недостатку исправних знања тежио да разним тајанственим формулама и уз помоћ „нечистих сила“ нађе „камен мудрости“ који ће сваку ковину претворити у злато.

Рококо, једно размажено доба, волело је беспослицење и шаренило, а доцнији „бидермајер“ поезију и лепу литературу. А у другој половини прошлог века, време које је данас далеко, на ко га се старији људи још сећају, опште је познат био тип блазираног бонвивана, који зна све и сва, али нема никакве садржине.

Све те типове прошлих времена може да нам дочара литература, а пого-

1) Овако је свакако изгледао прачовек. Или боље човек-мајмун.

2) Отмени Римљанин посматра гладијаторске игре. Извесна сеирепост види му се на лицу, а очи и држање одају унутрашње узбуђење.

3) Алхемичар срењег века који тражи „камен мудрости“.

4) „Ландскнехт“, најамник из 30-годишњег рата, за коцкарским столом. Пред њим је гомила златника, али срења у игри не мора да буде увек несрећа у љубави.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕ

тово позориште. Тежак је ту задатак глумца. Стари је сценски закон, да језик, глума и маска морају да сачињавају једну целину да би улога била савршено одиграна. Без добре маске не може се једна улога ни да замисли.

„Мајстор маске“, кога приказује наша серија слика, није неки славни глумац који на великим позорницама света приказује људе и људске типове. Међутим, и он је уметник своје врсте. Његова уметност је вештина и сврха јој је да помоћу шминке, перике и мимике прикаже људе који су живели у вековима пре нас. Зато се и зове „мајстор маске“.

Он нам предочава како је изгледао човек у време док је Европа била још покривена прашумом, како је изгледао Римљанин који је пре две хиљаде година владао целим светом, како је изгледао најамни војник и алхемичар средњег века, кавалеер из дана кад су се наши дедови и бабе венчавали. Тако пред нама дефилију ликови давно прошлих времена. Све то захтева велику вештину глумца у маскирању. Он мора да прикаже многострука и разнострука схватања која треба да изрази маском, мимиком и погледом. Треба да прикаже људе како су живели, мислили и осећали у она времена. Сасвим је друкчије кад гледамо те типове на позорници, у њиховој средини, под нарочитим осветљењем, а сасвим друкчије кад треба да се прикажу на фотографском снимку. У томе и јесте вештина нашег „мајстора маске“, који је своје типове мајсторски дао. Зацело да не изостаје за другим мајсторима маске као што су на филмском платну били Јон Шанеј и Паул Муни.

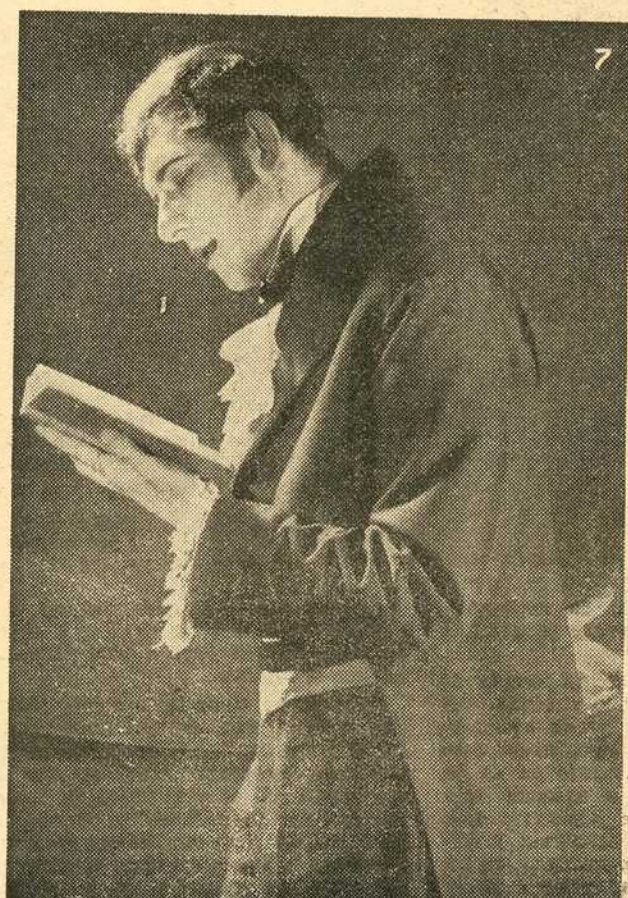
5) Лице једног гусара: блиставе очи и нож међу зубима. Тако смо га и замишљали читајући гусарске романе.

6) Кавалеер рококо-времена: бела перика, чипке и табакера са бурмутом који се елегантним гестом трпа у нос.

7) Поезија и лепа литература биле су главне теме разговора младог света — у времена „бидермајера“ и „Младог Вергера“.

8) Блазирани денди из прератних времена. Он све има, све уме, све зна или је... обичан тохитаплер!

(Fotos: Belgrader Bildagentur)

Ивече је оће и мода

Рђава навика многих наших дама

јесте да кројачици не плаћају одмах рачуне

Нека каже ко шта хоће, али жене, само ако то желе, могу да буду тачне. Канцеларија, школа, запошлење уопште, научили су је томе. Жене се у тачности чак и такмиче. Што се тиче нетачности и вадоцњавања на састанке, ту се сваком младићу пружа прилика да жену научи тачности. Чекати лета, на сунцу, или зими на снегу и ветру све док се не смрзну људи, то су већ случајеви само за хумористичке листове. Када би мушкарац, после највише четврт сата чекања рекао: „Драга моја, време је новац“ и отишао идући пут свакако би то била девојка која би прва стигла. А ако се то не би десило, знао би мушкарац одмах да девојци није стало до њега и потражио би срећу на другој страни.

Али постоји још једна женска, пре би човек рекао дамска нетачност, ружна нетачност, од које други имају само штете. То је нетачност у плаћању рачуна, нарочито кројачици.

На сваком другом месту, то се само по себи разуме, купује се за готово. Рећи у радњи где се продају ципеле: пошаљите ми то кући а рачун ћу вам платити кроз неколико дана, рескирао би човек да га сматрају лудим. У свим другим радњама такође. Само, кројачица препуштена ђудима муштерије и њеној препоруци у кругу својих познаника, сасвим је нешто друго. Она до крајности мора излазити у сусрет муштеријама, љубазно се смешити, радити и по целу ноћ кад је у питању свадба или смртни случај, прогутати са осмехом на лицу сваку примедбу и бесплатно поправити сваку грешку која је настала тек приликом ношења хаљине. А затим, мора да се задовољи дугим чекањем, ако муштерија нађе за потребно да примети да је уз сашивене ствари био скромно прикључен и рачун. На њему, истина, нише: платити у року од осам дана, али на то нико не обраћа пажњу. Кројачица би се могла усудити да муштерију опомене. И кад то учини мора понизно да се смеши кад чује: „платићу вам идући пут“. А кад тај „идући пут“ ипак једном дође, кројачица онда још мора рећи: „па нисте морали тако да се журите!“

Кад би нешто кројачица смела рећи шта мисли, то би отприлике изгледало овако: „Мило ми је што сте ми платили госпође, свако воли свој зарађени новац. И ја сам такође човек који мора да живи, нико ми неће дати бесплатно стап, огрев, осветљење, а, такође, морам и јести да бих могла да радим. Издаја сам и свој готов новац в разне ситуације на вашој хаљини у којој се већ одавно шетате. Необично ми је мило што сте то већ једном увидели и платили ми.“

То кројачица, разуме се, не сме рећи, нити сме да тражи свој поштено зарађени новац. Када се на њега заборави не сме рећи: радо ћу вам саопштити ову хаљину, али молила бих да ми претходно платите за ону коју сам вам већ раније сашила... То би била

Горе — Тока од црвених ружа за свечану вечерњу хаљину.

Лево — Једноставне, али елегантне рукавице руко м плетене.

(Fotos: Europa Sonderdienst)

отворена увреда, чија би последица било оговарање кројачице и одлазак другој кројачици.

Али, не мислите да се ти рачуни не исплаћују због оскудице у новцу. Не! Сиromaшници човек унапред не уштедети новац, па не тек онда, према својме буџету, поручити нешто да му се прави. Зато смо ово и назвали дамска нетачност, јер се појављује баш тамо где новац лежи закључан у фиокама. Тамо важи ово правило: ти ми то мораш урадити на време, а ја ћу ти платити сутра, прекосутра, можда

чак и кроз годину дана, можда кад хаљина буде већ изношена, а онда ћу рећи: толике паре а није ни било никакво израђено!...

Требало би пронаћи некакву хемиску течност која би оставила мрљу на хаљини, а тајну како ту мрљу очистити, поверити само кројачу и кројачици. На сваком оделу та мрља значила би: „Неплаћено“ и стајала би тамо толико дуго док рачун не буде исплаћен, а тек после тога требало би да кројачица пристане да је уклони. Можда би ово помогло...?

О неговању руку

Руке које никада ништа нису радиле, припадају данас прошлости. Одавно већ није никаква срамота рећи да нека дама својим пријатељицама: данас сам брисала прозоре а сутра ћу прати завесе. Ратне прилике приморале су многе жене да сав посао обављају саме. И зато, већ одавно нема мекних, белих руку, које су и без неговања лепе. Није никакав луксуз ако свака домаћица негује своје руке, које непрестаним радом у топлој води огрубе и нису способне за било какав нежнији посао.

Уствари, рукама највише штоди прање у сувише топлој или хладној води, а такође и рђав сапун и недовољно сушење. Зато се после сваког прања руке морају добро осушити и намазати кремом. Никада се не смеју мазати чистим глицерином већ увек раствором од пола глицерина и пола лимуновог сока или глицерином помешаним са ружином водом.

Лети, изрежите краставац на колутове и окувајте у млеку. Тако процеђено млеко врло добро делује на кожу лица и руку.

При грубљим пословима, било у кући или башти, намажите дланове шпиритусом да не би огрубели. Трагови рада не сметају човеку, али рапаве, испуцане руке врло непријатно делују при најмањем додиру папира или свиле. Свака жена која ради може имати неговане и меке руке — то није никакав луксуз.

Игра се за кућу

Поводом овог сукоба поједини чланови управе БСК-а изјавили су да се може догодити да неколико играча буду искључени из клуба. Глишовић је на то одговорио:
— Не неколико, само свих шеснаест!

Ова претња остварила се. На последњој седници управе клуба одлучено је да се Глишовић искључи из БСК-а.
Играчи БСК-а су једнодушни у својим захтевима и повезани су чврстим другарством. Сукоб је, међутим, веома заоштравен и може га ублажити само љубав чланова према клубу. Слични сукоби никада се добро не свршавају по клуб, па требало би радити на томе да се свађа између играча и управе што пре изгладни, јер ће клуб само од заједничке сарадње имати користи.

Зечевић је спасао БСК

Од резултата утакмице „Обилић“—„Чукарички“ зависило је да ли ће БСК остати на другом месту или не. „Плави“ имају девет бодова, а „Чукарички“ је пре утакмице накупио осам. Победа над „Обилићем“ доносила је фудбалерима са Чукарице још два бода. С десет бодова Чукарички би, према томе, заузео друго место, а БСК би пао на треће.

Један играч покварио је, међутим, све рачуне „Чукаричком“. Добривоје Зечевић спасао је БСК и задржао га на другом месту. Да је он, нешто, у недељу био болестан и да га је неко заменио у тиму, „Чукарички“ би сигурно победио. Али Зека је био здрав и играо је. Дао је два изванредно лепа гола. Затресао је мрежу из тако тешке ситуације, да се с правом може рећи да су овакви голови својствени само Зечевићу.

Како треба навијати

Једна повећа група дечака бучно је навијала на утакмици БАСК—Митић. Малишани су стајали испред трибине и викали из свег гласа:

— Уа Митић, уа!

У том моменту прошао је поред бучних дечака Драги Антић, председник БАСК-а.

— Зашто толико вичете? запитало је функционер „црно-белих“.

— Ми навијамо! одговорили су дечаки.

— А за кога?

— За БАСК.
— Кад навијате за БАСК онда вичите: „Напред БАСК, јер тако ћете више користити своје клубу него грдећи његовог противника. Тако, уостаном, навијају прави спортисти.“

Дечаки су се погледали, збуњени придиком непознатог господина који се лагано удаљио. А затим су снажно, из свег грла, дрекнули:

— Напред БАСК!

Глишовић је искључен из БСК-а

У БСК-у се води велика борба између управе и играча. У последње време сукоб се веома заоштрио. Мало је требало да тим БСК-а не изиђе на терен да одигра утакмицу са Слогом због несугласица које владају између управе и играча.

Сукоб је, уствари, избио због тога што управа БСК-а у последње време

не доклања довољно пажње својим играчима. Ма да јој је то дужност, играча не води рачуна о потребама фудбалера, нити се стара да им набави оно што им је потребно за одржавање кондиције и здравља. Играчи су се, на пример, дуго времена свлачили у хладној свлачионици, јер управа није набавила дрва, играли су и тренирали и у гачицама које нису пране више од месец дана, нису имали комплетну спрему, а у клубској апотеци недостајали су најпотребнији лекови. Безброј других ствари играчи још замерају управи. Они сматрају да је за све крив потпредседник клуба Света Панајотовић, који је преузео вођство клуба после рата. Нарочито је капитен тима Глишовић огорчен на потпредседника клуба и из дана у дан настоји да учини сношљивијим стање својих другова.

Златан накит, стари и нови купујем

ДИЈАМАНТЕ КРУПНИЈЕ. Брилијанте све величине, златне зубе, бурме, прстење, минђуше, брошеве, бразлетне, ланце, сатове, купује „БРИЛИЈАНТ“ Старо злато оштећено, излизано, помомљено и горело, сваку количину купује „БРИЛИЈАНТ“ купује заложнице на све ручне залоге највише плаћа „БРИЛИЈАНТ“ трговина старог златног накита и драгог камења

МИЛИВОЈА М. МИТРОВИЋА

Београд, Борђа Вашингтона 6 (Бајлонова пијаца), Тел. 28-706

20515, 1-1

„П Л А Н Е Т А“

Пажња!

Пажња!

Стара дугогодишња позната најсопиднија фирма купује све античке и антиквитетске ствари и старине: писаће машине, грамофоне, плоче, фотоапарате, догледе, уметничке слике, фигуре, порцелан, есајг, бештеке, разни стилски и канцелариски намештај, њлиме, тепихе, украсне ствари, античке ствари, као стари златан накит: прстење, ланчеве, разне сатове, златне гране, минђуше, брошеве, брилијанте, дијаманте, златне зубе, заложнице банака на исте предмете, и све сребрне предмете купује и плаћа најбоље по највишим дневним ценама. У памтите „П Л А Н Е Т А“, ПРИЗРЕНСКА БР. 13 (Зелени Венац)

20513, 1-1

»ПОСЕД«

ЗАВОД ЗА КУПОВИНУ, ПРОДАЈУ И ПРОЦЕНУ СВИХ НЕПОКРЕТНИХ ИМАЊА

ПОСРЕДУЈЕ ПРИ КУПОПРОДАЈИ СТРУЧНО И КУЛАНТНО.

ПОЕНКАРЕОВА 32/1 лево

20512, 1-1

НАМЕШТАЈ

СОВНИ, КУХИЊСКИ КАО И КОМБИНОВАНИ ИМА У ВЕЛИКОМ ИЗБОРУ КОД

ЉУБИЦЕ КАЈГАНОВИЋ

ПОЕНКАРЕОВА УЛИЦА БРОЈ 27

20511, 1-1

Сунце ветар и прашина то је оно што квари женама лице. Да би то спречили дођите на бесплатан преглед, како би Вас могли саветовати шта да употребите, да спречите кварење Ваше коже, или да је поправите ако је већ покварена.

КОЗМЕТИКА „ЖАНА“ КРУНСКА УЛ. 4

(Краља Фердинанда 2-а)

Вршимо ручне и електричне масаже лица, тела и косе. Отклањамо пеге, мрље, бубуљице, брадавнице, длачице и све остале недостатке коже. Тражимо ученицу. Молимо пеђене даме да нам понесу теглице и флашице које купујемо.

20509, 1-1

НОВО ОТВОРЕНА РАДЊА АНТИКВИТЕТА

КУПУЈЕ И ПРОДАЈЕ: ПИВАЊЕ И ПИСАЊЕ МАШИНЕ ПОЛОВАН СТИЛСКИ НАМЕШТАЈ, ТЕПИХЕ И ВИЛИМЕ, РАДИОАПАРАТЕ, ГЛАСОВИРЕ, ГРАМОФОНЕ, КРИСТАЛНО И ПОРЦУЛАНСКО ПОСУЂЕ И ДРУГЕ ВРЕДНОСНЕ ПРЕДМЕТЕ. — НА ПОЗИВ ДОЛАЗИМО

МАКСИМОВИЋ И ЈАНКОВИЋ, Краља Александра 107.

20508, 1-1

Стари накит

БЕСПЛАТНУ ПРОЦЕНУ И ОТКУП НАКИТА ВРШИ ПО НАЈБОЉОЈ ДНЕВНОЈ ЦЕНИ ПОЗНАТА УГЛЕДНА ФИРМА

»ФОРТУНА«

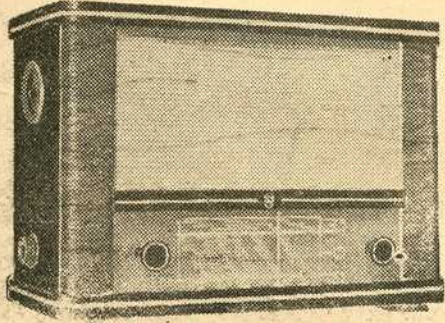
ХАРТВИГОВА 14 — КОД СЛАВИЈЕ.

20510, 1-1

КЊИЖАРА „Веселиновић“ ТЕРАЗИЈЕ 38 ДО КОПОСЕУМА

20514, 1-1

6.000.- ДИНАРА

PHILIPS-РАДИО

највећа радио индустрија света, а највеће стовариште

М. ПОПОВИЋ, Београд, Бул. Ослобођења 15

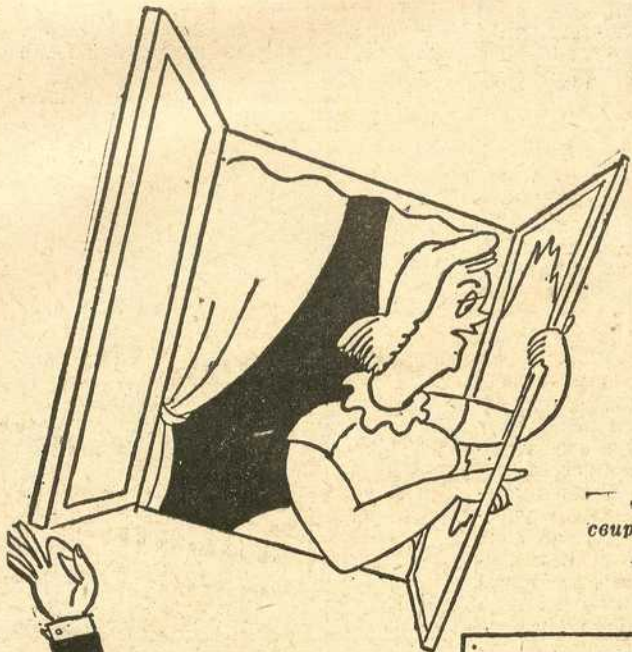
(до Славије) Телефон 23893.

Велики избор најновијих модела како на струју тако и на батерије

20499, 1-1

Коло Хумора

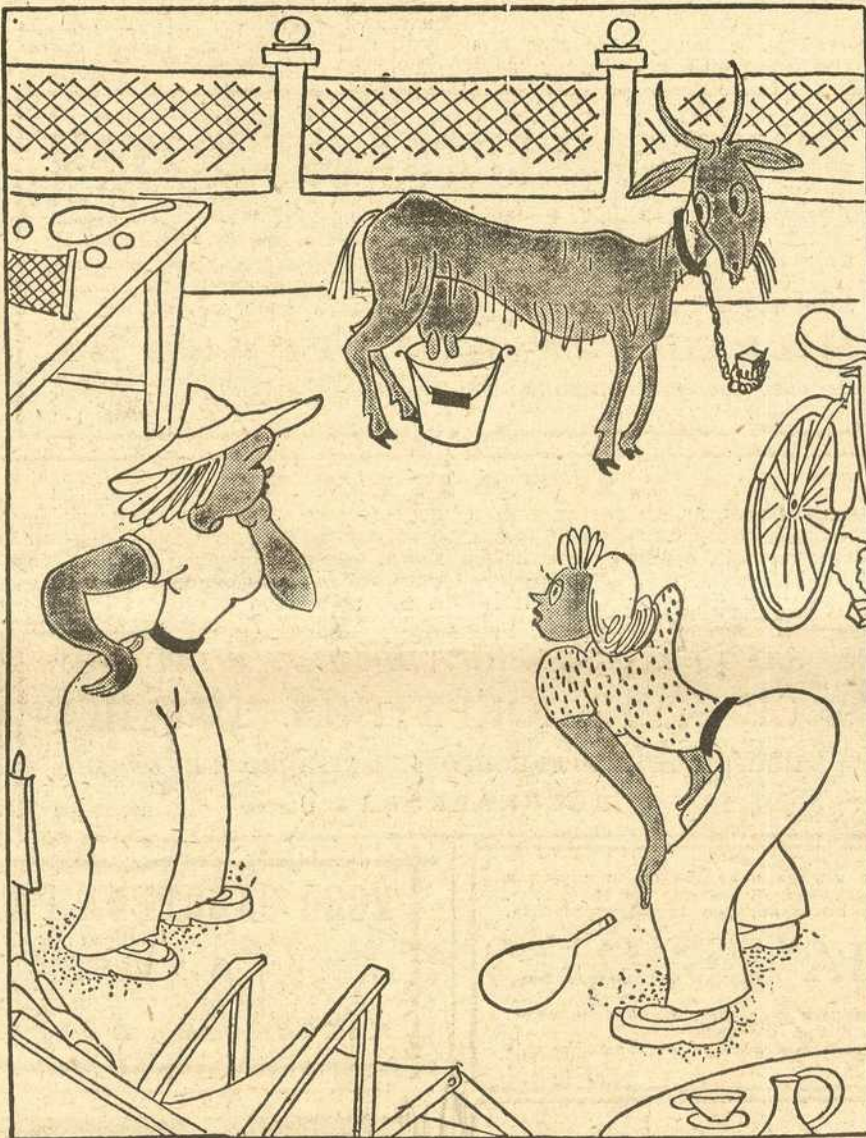
У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

— Замислите, један сусед ми је разбио прозор док сам свирала на клавири.
— Погрешно јел Сад ће још јакшије да чује!..

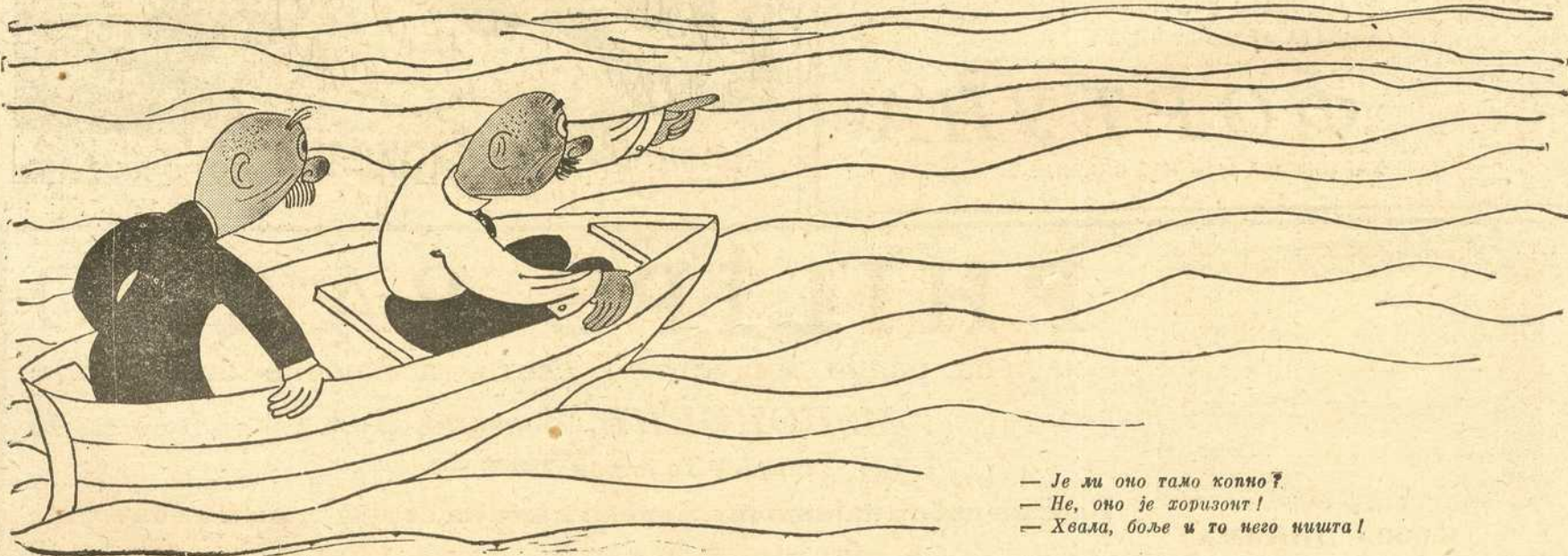
— Осећаш ли мила моја, како ми туча срце?
— Да, мили, необично снажно. Кажи ми, да ниси негде пио одистинску кафу?

— Све ми се чини да су нам подвалили. Већ два сата стоји канта под козом, а млека нема ни капи.

— Не знамо који је данас датум, али да видимо у твојим новинама.
— То ништа не вреди ижаж новина од јуче!

— Је ли оно тамо копно?
— Не, оно је хоризонт!
— Хвала, боље и то него ништа!